

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

16^E JAARGANG

WOENSDAG 7 OCTOBER 1931

No. 823

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van
Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J.
Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen
Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis;
Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.
Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.
Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in
Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per
jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het
Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ont-
vangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zoo-
ver daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruigeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement
volgens tarief. Administratie van abonnementen en adver-
tenties: Nijgh & van Ditmar, Uitgevers, Rotterdam, Am-
sterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No.
145192.

5 OCTOBER 1931.

Ook deze week werd er nog veel geld aan de markt
onttrokken voor aankoop van goud en goudvaluta's,
zoodat de discontoverhooging van De Nederlandsche
Bank direct effectief was en er aanvankelijk alleen
voor het banktarief wissels te plaatsen waren. Ook de
prolongatierente was vast en noteerde 4½ pCt. Nadat
aan de grootste geldbehoefte voor de maandswisseling
was voldaan en de aandrang tot aankoop van goud of
goudvaluta's begon te luwen, begon er eenig aanbod
van geld te komen, zoodat vanaf Vrijdag prima papier
voor 27/8 pCt. te plaatsen was en er gisteren ook voor
2½ pCt. kon worden afgedaan. Ook de prolongatie-
rente begon terug te loopen; Vrijdag werd 3½ pCt.
en Zaterdag en gisteren werd 3 pCt. genoteerd. Call-
geld bleef, voorzover verkrijgbaar, lager. Woensdag
en Donderdag was er vrijwel niets te doen, maar de
overige dagen werd voor het oude tarief van 1 of
1½ pCt. afgedaan.

* * *

De balans van De Nederlandsche Bank geeft be-
langrijke verschuivingen te zien. De binnenlandsche
uitzettingen stegen in totaal met f 39,9 miljoen,
waarvan f 36,3 miljoen op rekening komt van den
post binnenlandsche wissels en f 3,6 miljoen op reke-
ning van de beleeningen. De post papier op het bui-
tenland vertoont een teruggang van ruim f 116 mil-
lioën, terwijl de diverse rekeningen onder de activa
der Bank daalden met f 11,1 miljoen. Daarentegen
nam het gedeelte van den voorraad munt en munt-

materiaal, dat in het buitenland is gedeponeerd met
f 121,3 miljoen toe. Blijkbaar is dus een deel van
het buitenlandsch tegoed der Bank in goud omgezet.
Omzetting van Ponden Sterling in goud schijnt ech-
ter niet te hebben plaats gehad. De totale goudvoor-
raad vermeerderde per saldo slechts met f 90 mil-
lioën. De zilvervoorraad geeft een vermindering te
zien van f 1,7 miljoen.

Zoowel het saldo in rekening-courant van het Rijk
als de saldi in rekening-courant van anderen liepen
terug en wel respectievelijk met f 4,1 en f 31,6 mil-
lioën. De biljettencirculatie klom met f 35,5 miljoen.
Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 88,2 miljoen
meer dan de vorige week. Het dekkingspercentage is
circa 67 pCt.

* * *

Op de wisselmarkt bleef de toestand tamelijk wel
onveranderd. Het Pond fluctueerde tusschen de 9.30
en 9.90: slot 9.48. Dollars hebben zeer gefluctueerd;
van 2.4970 is de koers op de ongunstige berichten
en de daardoor uitgelokte Dollarverkoopten tot 2.4730
teruggelopen. Er ontwikkelde zich tenslotte een
flinke vraag, waardoor de koers weder op 2.49 kwam.
Dollars in Londen 3.84—3.95; Fransche Francs
9.84—9.75—9.80. Er gaat nog steeds goud naar
Frankrijk. (Ponden in Parijs 95½—100—96). Voor
Belga's bestaat niet meer zulk een groote vraag; van
35 daalde de koers op 34.55, om op 34.82½ te sluiten.
Lires waren een oogenblik sterk aangeboden en liepen
van 12.40 tot onder de 12.— terug. De Italiaansche
regering verklaarde nogmaals uitdrukkelijk bij af-
zonderlijk rondschrijven, dat zij de goudbasis van de
Lire zal handhaven, op welke verklaring een verbe-
tering tot 12.70 volgde. Marken waren onzeker, doch
in den grond flauw 58.50—57.30—58.40—56.70. Skan-
dinavische wissels bij bescheiden omzetten, eerder
flauwer: Kopenhagen 54; Oslo 54¼; Stockholm 57;
Peseta's 22.50; Finsche Marken 6.15; Indische Gul-
dens 99¼; Canada \$ 2.25.

De omzetten op de termijnmarkt zijn nog van wei-
nig beteekenis. Iedere zaak wordt op zichzelf beoor-
deeld.

Veel handel blijft er in Dollar bankbiljetten en
goud, zoowel munten als baren. Waar de Fransche
koers — zooals gezegd — op het goudpunt van uit-
voer staat, en Parijs één van de weinige plaatsen is,
waar goud vrij gekocht kan worden, doet zich thans
het merkwaardige feit voor, dat een vliegtuig, dat
goud van Amsterdam naar Parijs brengt, met een
andere lading baren weder terugkomt.

DE CRISIS EN DE LOONEN.

Een mijner vrienden, die al meer dan een kwart-eeuw met succes „in zaken” is en het gebracht heeft tot leider van een groote industriële onderneming, pleegt tegen ons, arme ambtenaartjes, te zeggen „koopman zijn is heelemaal geen kunst, je hebt alleen maar te zorgen voor goedkoop inkoop en duur verkoop”. Toch zien we hem, die een harde werker en een knap leider is, van den morgen tot den avond zwoegen om zijn product zoo goedkoop mogelijk te maken. En dan blijkt, dat hij met dat duur verkoopen bedoeld heeft, in de eerste plaats: **verkoop** en, in de tweede plaats zooveel en constant mogelijk verkoopen, in de derde plaats zoo duur mogelijk verkoopen, maar in ieder geval verkoopen.

Deze wijze les geldt niet alleen voor waren maar ook voor arbeid. De koopmanschap van den arbeider moet erin bestaan, dat hij zijn arbeidskracht zoo duur mogelijk verkoopt, maar met den nadruk op **verkoop**. Ook de organisatie moet die koopmanschap in toepassing brengen en het kan daarbij voor het op prijs houden van den arbeid wel eens nuttig zijn tijdelijk niet te verkoopen, als het uitzicht bestaat, dat intusschen de vraag blijft bestaan of zelfs stijgt. Ook het streven naar stabilisatie in de prijzen van waren en van arbeid heeft groot nut, mits met voortdurende bestudeering van de markt. Er kan een concurreerend artikel opduiken, dat in het gebruik goedkoper is; een afzetgebied kan in koopkracht achteruit gaan; buiten het kartel staanden kunnen een bedenkelijke macht worden, enz., enz. Dan moet gebeuren wat noodzakelijk is om te blijven verkoopen en die noodzaak is ten aanzien van den arbeid nog dringender dan ten aanzien van de waren.

Alvorens verder te gaan zeg ik uitdrukkelijk, dat ik het niet heb over het aandeel van de loonen in de oorzaken van deze crisis. Wanneer dat aandeel bestaat is het maar een kleintje in verhouding tot de vele en velerlei andere en ik ben bereid om ook te concludeeren, dat een te geringe stijging der loonen tijdens de hausse tot de overproductie in tal van bedrijfstukken heeft bijgedragen.

Voor de genezing eener ziekte en voor de verzachting van pijnen bezigt men vaak middelen, die met de oorzaken geenerlei verband houden. Ook bestaan er huismiddeltjes, waar de officiële wetenschap niet mee van doen wil hebben, maar die toch probaat helpen.

Ik wil het nu uitsluitend hebben over genezing en verzachting, ook los van de voorkoming van nieuwe aanvallen der kwaal.

De status praesens van den patiënt is de onverkooptbaarheid van zijn arbeid, d.w.z. tegen den vroegeren prijs, in sommige bedrijven tegen iederen prijs.

In menigen bedrijfstuk is in de hausseperiode het productie-apparaat (doordat het loon niet evenredig met de winst steeg en hierdoor noodelooze vermogensuitbreiding plaats had) veel te snel en roekeloos uitgebreid, sneller dan de consumptiemogelijkheid, die aan geleidelijkheid gebonden is. In zoo'n bedrijf is voorloopig ook met loonsverlaging geen herstel der hoogste bedrijvigheid van weleer te verwachten.

Ook andere oorzaken, en ik denk dan aan vele deelen van den landbouw, hebben van sommige waren de voorraden doen aangroeien tot ver boven de normale consumptie. Ook zijn groote gebieden als consument uitgevallen.

Daarnaast staan echter en vermoedelijk in grooteren getale bedrijven, waarin tegen lager prijzen wel afzet te vinden is, doordat er wel koopgrage consumenten zijn, doch met verminderde koopkracht.

Een andere niet minder belangrijke groep van bedrijven ziet zijn vroeger afzetgebied bedienen door concurrenten, die lager productiekosten hebben of door beschermende rechten een voorsprong hebben gekregen.

INHOUD.

	Blz.
DE CRISIS EN DE LOONEN door <i>C. J. P. Zaalberg</i>	884
Wereldvloot en wereldscheepsbouw II (Slot) door <i>Mr. H. E. Scheffer</i>	885
De Indische middelen over Juni 1931	887
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Gandhi in Engeland; Verkiezingen? door <i>Prof. P. Geyl</i>	889
Protectie en Rijks-sentiment door <i>Prof. P. Geyl</i>	890
AANTEKENINGEN:	
De landbouwerisis	890
INGEZONDEN STUKKEN:	
Onze tariefwet op het hellend vlak door <i>Dr. H. F. J. Westerveld</i> met naschrift van <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	891
BOEKAANKONDIGING:	
Handbuch der Internationalen Kunstseide-Industrie, Jahrgang 1931	892
MAANDLIJFERS:	
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	892
Rijkspostspaarbank	892
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam	892
Conjunctuurgegevens betreffende Nederland	893
Overzicht van de Indische middelen	894
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	894
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	894—902
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten. — Goederenhandel.	

Ook voor de waren, die nog geregeld afzet vinden, zijn de groothandelsprijzen enorm gedaald. De producent heeft alleen met die groothandelsprijzen te maken. Wil hij verkoopen, dan moet hij met lager prijs ter markt komen dan voorheen. In vele gevallen zal de winst gerust wat lager kunnen zijn, doch de prijsdaling is zoo groot geweest, dat er meer dan de winst af is gegaan, en alles is zoo snel gekomen, dat de invloed van de technische verbeteringen in het bedrijf nog niet zóó groot kan zijn, dat deze den prijs voldoende doet dalen. Dan komen de loonen aan de beurt.

Hiermede raakt men aan een heel hoog goed der arbeiders individueel en aan het voor de vakverenigingen, wier taak het is voor de arbeidsvoorwaarden op te komen, vrijwel hoogste goed.

Het loon zelf is voor den arbeider en zijn gezin onbetwistbaar van zeer groot belang, maar de stabiliteit van het loon is van niet minder hooge waarde, het is bovendien een sociaal belang. Het moeten dan ook gewichtige redenen zijn, die tot loonsveranderingen doen besluiten. Een verhooging, waarvan vooruit valt aan te nemen, dat zij met bijbedoelingen gegeven wordt en niet bestemd is voor handhaving, is een nadeel door de verlaging, die erop volgt. Iedere verlaging ontnemt den arbeiders een deel van de behoeftenbevrediging, waaraan zij gewend zijn en die onvermijdelijk al beperkter is dan hun wenschen waren. Dikwijls veroorzaakt zij een pijnlijk tekort in de huishouding en de opvoeding of verzorging der kinderen.

Van oneindig veel grooter belang dan stabiliteit in de loonen is stabiliteit in de werkgelegenheid. Hierbij staan we niet voor 5 of 10 of 15 percent vermindering van het vaste inkomen, doch voor het wegvallen van alle geregelde verdiensten en voor alle overige moreele en materiele nadeelen der werkloosheid.

Het is daarom begrijpelijk, dat de arbeiders zelf en zij, die het zich tot taak rekenen om voor de belangen der arbeiders te strijden, in de omstandigheid kunnen komen, dat zij van de twee kwaden het minste kiezen.

Om tot die keuze te besluiten, moet dan ook wel overtuigend zijn aangetoond, dat daarmee de kans op werkloosheid vermindert.

Ik heb nergens gezegd of geschreven, dat een algemeene daling van het loonpeil het middel is, of ook maar één middel, om uit deze crisis te geraken. In de eerste plaats is er geen algemeen loonpeil. Tusschen de verschillende landen en landstrekken, tusschen stad en platteland, tusschen en in de verschillen-

de bedrijven en beroepen bestaan enorme verschillen in loon voor gelijkwaardigen arbeid. De crisis heeft er zich nauwelijks aan gestoord. Die werd beheerscht door machtiger oorzaken; hoofdzakelijk menschelijke mislagen en misvattingen. Het alles overheerschend vraagstuk van dezen tijd blijft het wegnemen van de oorzaken der rampzalige instabiliteit in de productie.

Welke die oorzaken ook mogen zijn en welken invloed iedere oorzaak afzonderlijk heeft gehad of nog heeft, we staan nu voor het feit, dat er in bijna alle waren een daling van den groothandelsprijs heeft plaats gehad, in vele tot het peil van vóór den oorlog en daar beneden, een daling, die nog niet tot staan is gebracht.

Ik zal mij onthouden van het geven van verbluffende cijfers, welke die loonverschillen en die prijsdalingen belichten; men kent de feiten reeds voldoende. Maar houdt men zich ook voldoende voor oogen, dat de verkoop der opgestapelde en der nieuw te produceeren voorraden belemmerd wordt door de zeer sterk verminderde koopkracht der door werkloosheid getroffen arbeiders en der in inkomsten zeer sterk verminderde ondernemers, aandeelhouders en grondeigenaren? Niet dat ik die allen beklag. Een flinke nivelleering der inkomens en vermogens kan geen kwaad, maar de schok, waarmede dit heeft plaats gehad, verergert de ontwrichting van het bedrijfsleven.

Een hooger prijspeil is niet te verwachten vóór de consumptie weer toeneemt en dit wacht op het herstel der koopkracht van hen, die nu rechtstreeks het slachtoffer zijn van den stilstand der productie. Voor het herstel der productie zijn ook en vooral groote wijzigingen noodig in de internationale verhoudingen, in het credietwezen, in het daarvoor onontbeerlijke vertrouwen, maar reeds zijn met den vinger aan te wijzen de gevallen, waarin loonsverlaging werkgelegenheid zal scheppen.

Wanneer er vraag is naar eenig artikel, hetzij diamantjes of karbonaden, sigaretten of pantoffels tegen een prijs P en de kostprijs af-fabriek is in Nederland P + p, dan wordt er in Nederland niet lang meer in die branche gewerkt. De reserves, die in dezen tijd onschatbare diensten bewijzen, zijn niet onuitputtelijk. Gelukt het den kostprijs te doen dalen, dan zal niet alleen direct werkgelegenheid ontstaan, doch de aan het werk gekomen worden betere verbruikers en vermeerderen weer de werkgelegenheid voor anderen, enz., enz. Het is daartoe heelemaal niet noodig, dat we een internationale loonconcurrentie organiseren. Bovendien zijn er tal van zuiver binnenlandsche artikelen, waarvan het verbruik zal toenemen bij lager prijs. Ik ben er bijv. zeker van, dat er meer gebouwd zou worden als de bouwkosten (materiaal, loonen en bouwgrond) daalden.

Dat de eigenaars van in duren tijd gebouwde of gekochte huizen dan ook wat zullen moeten afschrijven, reken ik tot de niet onbillijke nivelleeringen. Een „reorganisatie” van bouwverenigingen, rijksvoorschotten, hypotheeken enz. zal toch wel onafwendbaar zijn. Achteraf zullen we dat en de daling der huishuren wel een sanering gaan vinden.

Een eenigszins speculatief gebied betreden we als we nagaan welken invloed de loondaling voor den consument zal hebben. Tusschen den productieprijs en den kleinhandelsprijs ondergaat menige waar een ongelooflijke promotie. De vaak zeer omslachtige en weelderige distributie, prijsafspraken, compensatie van allerlei risico's, enz. verzwakken aanmerkelijk de verwantschap tusschen kostprijs en kleinhandelsprijs. De recente studie van de hoogleeraren Kaag en Polak toont echter aan, dat in het algemeen de kleinhandelsprijs den groothandelsprijs wel volgt, al is het op een afstand, die van allerlei factoren afhankelijk is en al zijn er prijsafspraken, die sterker zijn dan alle economische theorieën.

Reeds heeft een zóódanige daling der kleinhandels-prijzen plaats gehad, dat de kosten van het levenson-

derhoud voelbaar zijn gedaald. Het tegenwoordige reële loon is dus hooger dan de verhouding van het tegenwoordige geldloon tot dat van 1922, 1925 of 1929 aangeeft. Het geldloon kan dan ook reeds een daling verdragen, die op de werkgelegenheid een merkbaaren gunstigen invloed heeft, zonder dat het verbruik der betrokken loontrekkenden iets vermindert.

De prijsdaling, die op deze loondaling zal volgen — al is het ook op een afstand en niet met een gelijk percentage voor alle artikelen — is van vergaande sociale strekking. Zij zal, voorzover zij consumptie-artikelen betreft, het lot verlichten van allen, die van een klein inkomen moeten leven dus in de eerste plaats de werklozen en de arbeiders in niet-beschutte bedrijven, in het bijzonder den landbouw. Daarnaast zal zij tal van productiemiddelen goedkooper maken en ook daardoor de werkgelegenheid bevorderen.

Vasthouden aan verstarring der loonen in een productiestelsel, waarin helaas tal van andere factoren nog aan groote golvingen onderhevig zijn, kan voor de thans levende arbeiders noodlottig worden. Het maakt van die golven — ook die welke de werkgelegenheid uitbeelden — de toppen hooger, de dalen dieper en de lengte grooter.

Het zou ontijdig zijn om dit nu met formules aan te toonen, omdat binnenkort te wachten zijn de vruchten van de studies, die gemaakt zijn voor het Internationaal Statistisch Congres te Madrid en van de besprekingen, die daar nu plaats hebben en misschien ook de uitkomsten van het onderzoek naar den invloed van het loon op den eindprijs der producten, dat de Hooge Raad van Arbeid aan de Regeering heeft gevraagd.

Bij beantwoording der vraag waar en in hoeverre loonsverlagingen urgent zijn, dient wel bedacht, dat in concurrerende landen, o.a. in België, in 1931 reeds belangrijke loonsverlagingen zijn aanvaard en dat stilstand der bedrijven en verdere verliezen voor onze bedrijven een blijvende verzwakking na zich sleepen, die een sterker en langer durende welvaartsvermindering dan in Nederland onvermijdelijk is door eigen schuld over ons volk zal brengen.

C. J. P. ZAALBERG.

Den Haag, 14 Sept. 1931.

WERELDVLOOT EN WERELDSCHEEPSBOUW.

II (Slot.)

Wereldscheepsbouw.

Was tot kort geleden in den scheepsbouw nog slechts weinig van een verminderde activiteit te bespeuren, in de laatste cijfers dienaangaande is de invloed der malaise onmiskenbaar.

	In aanbouw	Te water gelaten	Op stapel gezet
	B.R.T.	B.R.T.	B.R.T.
1e kwartaal 1927	2.569.864	288.795	946.865
2e „ 1927	2.840.545	577.768	773.615
3e „ 1927	3.074.057	535.320	769.710
4e „ 1927	3.118.721	835.623	636.188
1e „ 1928	2.893.251	659.948	605.423
2e „ 1928	2.660.462	662.083	539.884
3e „ 1928	2.521.342	831.499	497.580
4e „ 1928	2.618.001	507.875	680.727
1e „ 1929	2.837.812	504.434	660.639
2e „ 1929	2.838.225	714.765	698.997
3e „ 1929	2.817.339	715.372	660.693
4e „ 1929	3.110.880	843.118	976.504
1e „ 1930	3.265.929	652.883	856.801
2e „ 1930	3.057.735	886.876	580.891
3e „ 1930	2.569.036	721.085	480.244
4e „ 1930	2.326.086	629.388	420.661
1e „ 1931	1.999.866	397.372	241.868
2e „ 1931	1.825.987	472.150	234.438

Voor het eerst na een lange reeks van jaren is het cijfer der schepen in aanbouw in het 1e kwartaal van

1931 beneden de 2 miljoen gedaald; in het 2e kwartaal heeft de daling zich verder voortgezet en gezien de snelle vermindering sinds het 1e kwartaal van 1930 in de op stapel gezette tonnage zullen de opgaven der te water gelaten en in aanbouw zijnde schepen in de volgende kwartalen, nog wel lagere cijfers gaan vertoonen.

De toestand van den scheepsbouw is echter niet in alle landen in gelijke mate door de ongunstige tijdsomstandigheden getroffen.

Schepen in aanbouw in 1000 tons.

	1e kwart. 1930	2e kwart. 1930	3e kwart. 1930	4e kwart. 1930	1e kwart. 1931	2e kwart. 1931
Gr.-Britannië						
en Ierland . . .	1.615	1.392	1.117	909	694	556
Ver. Staten . . .	223	238	213	232	231	301
Frankrijk	183	187	209	174	232	212
Italië	144	143	188	180	174	171
Duitschland . . .	231	237	194	218	136	131
Zweden	120	127	126	146	141	110
Nederland	179	187	185	160	121	108
Denemarken . . .	109	115	97	108	115	91
Japan	167	122	104	86	57	46

Verreweg het meest hebben de Britsche werven van de malaise te lijden; de in aanbouw zijnde tonnage is aldaar thans gedaald tot een peil, dat sinds het laatste kwartaal van 1892 niet meer is voorgekomen. Naar schatting zijn slechts 10 pCt. der beschikbare scheepshellingen bezet. De productiecapaciteit overtreft dan ook in een dergelijke mate de behoefte niet slechts van het oogenblik, maar ook die, welke in afzienbare toekomst te verwachten is, dat men de handen in elkaar geslagen heeft en maatregelen heeft genomen om de scheepsbouwindustrie althans eenigermate te rationaliseeren. Bijna alle Britsche scheepsbouwondernemingen namen het vorig jaar deel aan de oprichting van de „National Shipbuilders Security Ltd.“, welke ten doel heeft voor gezamenlijke rekening de werven, die overcompleet zijn geworden op te koop en te sloopen. Reeds zijn 12 werven op deze wijze gesloten en tengevolge van nieuwe aankopen zullen binnenkort 71 scheepshellingen worden afgebroken. Door zodoende het werk te concentreren in een kleiner aantal ondernemingen, hoopt men het concurrentievermogen der Britsche industrie tegenover het buitenland te verhoogen.

Zoo droevig als het bij onze overburen aan de Noordzee gesteld is, is de toestand in den scheepsbouw der andere landen niet. Toch is ook sterk verminderd de in aanbouw zijnde tonnage in Japan en, voorzoover althans het laatste halfjaar betreft, in Duitschland. Een geleidelijke achteruitgang valt ook in ons land te constateeren.

Daarentegen wijzen de cijfers betreffende den scheepsbouw in de Ver. Staten, Frankrijk en Italië in het geheel niet op een verminderde bedrijvigheid. Zoals bekend, heeft men in de Ver. Staten een scheepsbouw programma opgesteld, waarvoor de Staat een fonds van niet minder dan \$ 250 miljoen heeft gesticht, waaruit leeningen tegen zeer lage rente te verkrijgen zijn. Onverschillig voor den noodtoestand, waarin de scheepvaart door overvloed van tonnage reeds verkeert, wordt dit bouwprogramma regelmatig afgewerkt. Frankrijk en Italië volgen eenzelfde protectionistische politiek door op ruime schaal van staatswege goedkope credieten ten behoeve van den nieuwen aanbouw van schepen op nationale werven te verstrekken.

* * *

Wat de soort der nieuw gebouwde schepen betreft, kan worden opgemerkt, dat de verhouding tusschen de aanbouw van stoomschepen en die van motorschepen in het laatste kwartaal na langen tijd weer ten voordeele van de stoomschepen is veranderd, gelijk uit onderstaand staatje volgt:

	Stoomschepen	Motorschepen
1e kwartaal 1930	1.307.617	1.931.362
2e „ „	1.117.624	1.920.505
3e „ „	999.634	1.559.334
4e „ „	984.034	1.332.709
1e „ 1931	939.016	1.047.146
2e „ „	949.194	870.698

Vermoedelijk houdt hiermede verband de verminderde aanbouw van tankschepen, welke gewoonlijk allen van motoren voorzien worden. De cijfers aangaande de bouw van tankschepen zijn als volgt:

	1e kwartaal 1930	886.884	B.R.T.
2e „ „	1.110.056	„	„
3e „ „	1.034.144	„	„
4e „ „	907.298	„	„
1e „ 1931	761.603	„	„
2e „ „	627.810	„	„

Van deze tankschepen staan er thans nog 10 met een inhoud van 69.800 ton op Nederlandsche hellingen; voorts bestaat de tonnage in Nederland in aanbouw, in totaal 108.299 ton, ondermeer uit 21 schepen beneden 2000 ton en enkelen met een inhoud van 2000 tot 8000 ton. De verhouding tusschen te water gelaten en nieuw op stapel gezette tonnage in Nederland is:

	Te water gelaten	Op stapel gezet
	B.R.T.	B.R.T.
1e kwartaal 1930	22.426	15.254
2e „ „	50.398	24.500
3e „ „	46.152	44.288
4e „ „	23.602	23.094
1e „ 1931	24.734	11.640

Het is geen opwekkend beeld, dat deze cijfers van onze nationale scheepsbouwindustrie geven.

Geen gegevens worden door Lloyd's gepubliceerd over den scheepsbouw in Rusland, het vijfjaren plan houdt echter ook een aanzienlijke uitbreiding van den Russischen handelsvloot in. Den laatsten tijd heeft een Russische delegatie in de West-Europeesche landen rondgereisd met het doel te trachten credieten op langen termijn der regeeringen te verkrijgen voor den bouw of den aankoop van schepen. Gelukkig zijn de meeste regeeringen, daarin voorgegaan door de Britsche, niet gezwicht voor den aandrang, uitgeoefend door hen, die hierin een doeltreffend middel zagen ter bestrijding van de werkloosheid. Slechts Italië schijnt de Russen met een credietverleening van 100 miljoen lire ter wille te zijn.

Tot nog toe is niets gekomen van uitvoering der vele plannen, den laatsten tijd naar voren gebracht om zoo mogelijk internationaal te organiseeren een systematisch sloopen van schepen ouder dan 20 of 25 jaar; de helft der aldus uit de wereldvloot verwijderde tonnage zou dan door nieuwen aanbouw vervangen worden. Een Engelsche regeeringscommissie heeft dit vraagstuk onlangs onderzocht, maar kwam in haar rapport tot de conclusie, dat dergelijke kunstmatige middelen noch wenschelijk noch uitvoerbaar waren.

Een ander dezer dagen voorgesteld plan om de laadcapaciteit der schepen met een bepaald percentage te verminderen, waardoor de vraag naar scheepsruimte zou toenemen en de vrachten een hooger niveau zouden bereiken, stuit, ofschoon op het eerste gezicht door zijn eenvoud aantrekkelijk, op zoovele bezwaren en moeilijkheden, dat men de kans op verwezenlijking van dit voorstel eveneens zeer gering moet achten.

De verschillende belangen, de uiteenlopende bedrijfsomstandigheden, het groote aantal en het onderling afwijkend inzicht der reeders in de verschillende landen maakt het onmogelijk te verwachten, dat men er voorloopig in zal slagen vrijwillig eenig plan te doen aanvaarden, waarbij althans de meerderheid der reederijen zich aan een bepaald rationaliseeringsproces zou moeten binden.

H. E. SCHEFFER.

DE INDISCHE MIDDELEN OVER JUNI 1931.

In de maand Juni was de opbrengst der landsmiddelen in totaal f 45.3 millioen tegenover f 50.4 millioen in dezelfde maand van het vorig jaar. Hierdoor is een totaal middelenopbrengst over de eerste helft van 1931 ontstaan van f 241 millioen, terwijl in de eerste helft van 1930 f 287.1 millioen werd ontvangen, een achteruitgang dus van f 46.1 millioen.

De opbrengst der verschillende hoofdgroepen van middelen in vergelijking tot de ramingen bedroeg respectievelijk:

	¹ / ₁₂ Ra- ming 1931 m.m.	Juni 1931 m.m.	Juni 1930 m.m.	⁶ / ₁₂ Ra- ming 1931 m.m.	1e zes mnd. 1931 m.m.	1e zes mnd. 1930 m.m.
Belastingen	29.6	20.6	23.1	177.4	108.7	131.4
Monopolies	6.3	5.4	6.7	37.9	32.8	38.8
Producten	7.6	4.6	7.0	45.7	26.7	35.5
Bedrijven	12.1	9.2	10.7	72.6	52.1	60.1
Diverse middelen	5.0	5.6	3.0	30.0	20.8	21.2
Totaal	60.6	45.3	50.4	363.5	241.0	287.1

Het achterblijven van de middelen in verslagmaand t.o.v. dezelfde maand van het vorige jaar werd derhalve veroorzaakt door de belastinggroep met — f 2.5 millioen, de monopolies met — f 1.3 millioen, de producten met — f 2.4 millioen en de bedrijven met — f 1.5 millioen, terwijl de groep diverse middelen f 2.6 millioen meer opbracht.

Het achterblijven der middelen t.o.v. de fractioneele jaarraming in de verslagmaand ten bedrage van f 15.3 millioen en in het eerste halfjaar van 1931 van in totaal f 122.5 millioen heeft als vergelijkingsbasis slechts een geringe waarde, daar verschillende middelen, in hoofdzaak de kohierbelastingen, de producten, sommige bedrijven en eenige middelen van de groep „Diversen”, zoals winstaandeelen, mijnconcessies enz. niet regelmatig over een jaar binnenvloeden, doch op onregelmatige wijze worden betaald, gelijk uit onderstaand overzicht blijkt.

	1931 Opbrengst 1e zes maanden m.m.	1930 Opbrengst 1e zes maanden m.m.	Opbrengst geh. jaar m.m.
Personeele belasting	2.1	2.1	5.4
Inkomstenbelasting	20.0	21.6	53.3
Vennootschapsbelasting	5.9	7.3	46.2
Verponding	6.4	4.1	9.7
Landelijke inkomsten	10.6	11.9	37.1
Kina en thee	0.3	0.3	0.8
Caoutchoucbedrijf	1.1	2.1	3.6
Steenkolen	5.5	6.7	14.4
Waterkracht en Electr.	1.1	0.8	2.2
Landsdrukkerij	0.3	0.4	1.4
S.S.	27.8	33.1	70.6
Winsttaandeel Bill. Mij.	2.0	1.5	3.5
Winsttaandeel Jav. Bank	—	—	3.6
Mijnconcessies	0.6	0.1	6.1

De verschillen in opbrengst tusschen de maanden Juni 1931 en Juni 1930 en tusschen de eerste helft van 1931 en van 1930 worden bij de verschillende middelengroepen in hoofdzaak door de navolgende afwijkingen veroorzaakt.

Belastingen.

De navolgende indirecte heffingen vertoonen in de afgelopen 6 maanden in totaal een achteruitgang t.o.v. 1930 van f 20.7 millioen. Bij deze groep spreekt uit vergelijking met de onderstaande opbrengstcijfers van de eerste helft van 1929 en 1930 en de 6/12 raming voor 1931 sterk de invloed van de economische inzinking.

Bij de *invoer*rechten dient er de aandacht op te worden gevestigd, dat ingaande 1 Januari 1931 een opcentenverhoging van 10 is ingevoerd, zoodat bij vergelijking met de opbrengst van 1930 hiermede rekening moet worden gehouden.

	Opbrengst				
	1e zes Juni 1931 m.m.	1e zes 1931 m.m.	1e zes 1930 m.m.	1e zes mnd. 1929 m.m.	6/12 raming 1931 m.m.
Invoerrechten	4.7	28.5	40.3	48.9	51.85
Uitvoerrechten	0.3	2.4	4.7	6.1	6.59
Statistiekrecht	0.3	1.8	2.7	3.1	3.00
Accijnzen	3.2	19.2	22.8	20.6	23.66
Zegelrecht	1.1	5.0	6.6	7.2	8.67
Overschr. recht	0.2	1.2	1.3	1.4	1.43
Slachtbelastingen	0.5	3.0	3.2	3.4	3.70
Totaal	10.3	61.0	81.7	90.7	98.89

De daling van de opbrengsten van *in-* en *uitvoer*rechten is niet alleen het gevolg van de prijsvermindering voor de in- en uitvoerproducten, doch wordt tevens veroorzaakt door een kwantiteitsvermindering gelijk kan blijken uit de hier volgende cijfers betreffende den in- en uitvoer van Indië.

	Invoer		Uitvoer	
	Gewicht in 1000 tonnen	Waarde in mill. gld.	Gewicht in 1000 tonnen	Waarde in mill. gld.
1e zes maanden 1930	1.640	460	4.855	642
1e zes maanden 1931	1.192	290	4.005	446

Een nadere uitsplitsing van de opbrengst der accijnzen leidt tot onderstaande groepeerings.

		Opbrengst					
		Juni 1931 m.m.	Juni 1930 m.m.	1e halfj. 1930 m.m.	1e halfj. 1930 m.m.	1e halfj. 1929 m.m.	6/12 raming 1931 m.m.
Petroleum	accijnzen	1.1	0.7	5.9	6.8	6.4	} 17.5
Benzine	„	1.5	1.6	9.1	10.4	8.4	
Lucifers	„	0.5	0.8	3.7	5.1	5.2	5.5
Gedistilleerd	„	0.1	0.08	0.4	0.5	0.6	0.6
Tabak	„	0.006	0.006	0.034	0.044	0.055	0.06
Totaal		3.2	3.1	19.2	22.8	20.6	23.7

De opbrengst van het *zegelrecht* was in Juni 1931 f 0.3 millioen hooger dan in Juni 1930, voornamelijk tengevolge van de meerdere teruggave in 1930 van ontvangen toelatingsgelden aan immigranten die binnen zes maanden Nederlandsch-Indië weder verlieten. In 1930 werd terugbetaald f 1.3 m/m en in 1931 ruim f 0.9 m/m. Toch bleef de totaal opbrengst in het eerste halfjaar 1931 nog rond f 1.6 millioen beneden de opbrengst van de overeenkomstige periode van 1930, niettegenstaande de in 1931 ingevoerde verhoogingen van het handelszegel en zegel op toelatingkaarten.

De *kohierbelastingen* bleven in de eerste helft van 1931, zooals uit de hieronder opgenomen vergelijking blijkt, met uitzondering van *personeele* belasting en *verponding* bij de opbrengst van het eerste halfjaar 1930 ten achter. Bij beschouwing van deze cijfers mag niet uit het oog verloren worden, dat de opbrengst van Vennootschapsbelasting, Inkomstenbelasting en Personeele belasting, speciaal in de eerste helft van het jaar, voor het grootste deel gevormd wordt door betaling op aanslagen van vroegere jaren.

De opbrengst van de *landelijke inkomsten*, liep in verslagmaand sterk terug.

	Opbrengst.			
	Juni 1931 m.m.	Juni 1930 m.m.	1e zes mnd. 1931 m.m.	1e zes mnd. 1930 m.m.
Personeele belasting	0.5	0.5	2.1	2.1
Inkomstenbelasting	3.7	4.2	20.0	21.6
Vennootschapsbelasting	0.7	0.2	5.9	7.3
Verponding	1.3	1.1	6.4	4.1
Landelijke inkomsten	3.6	4.5	10.6	11.9
Totaal	9.8	10.5	45.0	47.0

De overige belastingen, met een opbrengst in Juni 1931 van f 0.4 millioen vertoonen geen noemenswaardige afwijkingen t.o.v. de overeenkomstige maand van het vorige jaar.

Monopolies.

De *monopolies* brachten in verslagmaand *f* 1.3 miljoen minder op dan in Juni 1930, terwijl de totaal-opbrengst in de eerste zes maanden van 1931 rond *f* 6 miljoen achterbleef bij die in het eerste halfjaar 1930.

Deze *f* 6 miljoen worden voor *f* 4.5 miljoen gevormd door achteruitgang van de opbrengst van den *opium*verkoop, welke opbrengst in de eerste helft van 1931 *f* 13.5 miljoen bedroeg tegenover *f* 18.0 miljoen van de eerste zes maanden van 1930.

De daling van de opbrengst van dit middel blijkt uit de volgende opgave:

1e halfjaar 1929	<i>f</i> 20.5 m.m.
2e " 1929	" 20.5 "
1e " 1930	" 18.0 "
2e " 1930	" 16.6 "
1e " 1931	" 13.5 "

De opbrengst der *pandhuizen* bleef in verslagmaand *f* 0.4 miljoen achter bij die van Juni 1930 en in de eerste helft van dit jaar *f* 1.8 miljoen bij die van de eerste zes maanden van 1930.

Slechts het *zout*, dat in verslagmaand *f* 0.1 miljoen minder opbracht dan in Juni 1930, gaf in de eerste helft 1931 in totaal *f* 0.3 miljoen meer ontvangsten dan in dezelfde periode van 1930.

Producten.

De *producten* gaven in Juni slechts een totaal aan ontvangsten van *f* 4.6 miljoen of *f* 2.4 miljoen minder dan in Juni 1930. De achteruitgang van de opbrengst van de eerste helft van 1930 t.o.v. van 1931 is hierdoor gestegen tot *f* 8.8 miljoen.

De belangrijkste achteruitgangen zijn te constateeren bij het *boschwezen*, waarvan de opbrengst in verslagmaand van *f* 1.44 miljoen tot *f* 1.13 miljoen terugliep, in een daling van de opbrengst van het *caoutchoucbedrijf* tot *f* 0.23 miljoen, in een mindere opbrengst van de *Bankatin* in Juni 1931 t.o.v. Juni 1930 van *f* 1.4 miljoen (Juni 1931: *f* 1.9 miljoen, Juni 1930: *f* 3.3 miljoen) en in een vermindering van de opbrengst van de *steenkolenmijnen* in Juni 1931 t.o.v. Juni 1930 van *f* 0.66 miljoen.

De achteruitgang in de eerste 6 maanden van 1931 t.o.v. het eerste halfjaar 1930 wordt gevormd door:

	Opbrengst		1931 minder dan 1930 m.m.
	1931 1e zes mnd. m.m.	1930 1e zes mnd. m.m.	
Kina en thee	0.3	0.3	—
Landscaoutchoucbedrijf ..	1.1	2.1	—1.0
Boschwezen	6.1	7.8	—1.7
Goud en zilver	0.4	0.6	—0.2
Bankatin	13.2	17.9	—4.7
Steenkolen	5.5	6.7	—1.2
Totaal.....	26.6	35.4	—8.8

Bedrijven.

De *bedrijvengroep* gaf in verslagmaand een opbrengst, welke *f* 1.5 miljoen minder was dan in Juni 1930. Hierdoor steeg de achteruitgang in de eerste helft van 1931 t.o.v. de overeenkomstige periode van 1930 tot *f* 8.0 miljoen.

Deze *f* 8 miljoen komt voor *f* 1 miljoen voor rekening van het *Havenwezen*, *f* 5.3 miljoen vindt zijn oorzaak in mindere opbrengst van de *S.S.*, *f* 1.15 miljoen in mindere baten van den *P.T.T.* en *f* 0.85 miljoen is een gevolg van terugloop van de ontvangsten van den *Baggerdienst*. Alleen de dienst voor *Waterkracht en Electriciteit* gaf met een opbrengst van *f* 1.13 miljoen in de afgelopen periode tegenover *f* 0.85 miljoen in dezelfde periode van 1930, een verbetering te zien.

Een relatieve vermindering in de maand Juni had, zoals uit onderstaand overzicht moge blijken, plaats

over de geheele lijn, uitgezonderd bij den Dienst van *Waterkracht en Electriciteit* en den *Baggerdienst*.

	Opbrengst			
	Juni 1931	Juni 1930	1e zes mnd. 1931	1e zes mnd. 1930
Havenwezen	0.8	0.9	6.8	7.7
Baggerdienst	0.3	0.3	1.3	2.1
Waterkracht en Elec- tricititeit	0.3	0.2	1.1	0.8
Landsdrukkerij	0.1	0.2	0.3	0.4
Post-, Telegraaf- en Telefoondienst	2.4	2.6	14.7	15.9
Staatsspoor- en Tram- wegen	5.2	6.5	27.8	33.1
Totaal.....	9.1	10.7	52.0	60.0

De verdere teruggang van de opbrengsten van de *S.S.* met *f* 1.3 miljoen in Juni tegenover *f* 5.3 miljoen in de geheele afgelopen halfjaarlijksche periode is het gevolg van de vermindering der opbrengsten van de lijnen:

op Java	met <i>f</i> 3.8 m.m.
" Sum. Westkust	" " 0.4 "
" Zuid-Sumatra	" " 0.7 " en
die der Atjehtram	" " 0.3 "

De groep *Diverse middelen* bracht in verslagmaand *f* 5.63 miljoen op tegenover *f* 3.02 miljoen in Juni 1930. De opbrengst in het eerste halfjaar 1931 was *f* 0.43 miljoen minder dan die in de overeenkomstige periode van 1930. Het achterblijven van de opbrengst over het eerste halfjaar bij de fractioneele jaarraming met een bedrag van *f* 9.1 miljoen vindt zijn oorzaak in het onregelmatig binnenkomen van verschillende tot deze groep behorende middelen, waarvan de belangrijkste zijn de winstaandeelen *Billiton Maatschappij* en *Javasche Bank* en de opbrengst van den mijn-*cijs*. Op het winstaandeel *Billiton Maatschappij* werd in Juni *f* 2.— miljoen betaald tegen niets in dezelfde maand 1930 en op dat van de *Javasche Bank* had tot heden nog geen betaling plaats.

Mijnconcessies brachten in verslagmaand *f* 0.18 miljoen op tegen *f* 0.03 miljoen in Juni 1930, terwijl in de eerste 6 maanden van 1931 hierop *f* 0.58 miljoen werd ontvangen tegen alleen een teruggave van *f* 0.11 miljoen in dezelfde periode van 1930.

De opbrengst van den afkoop van heerendiensten in de Buitengewesten, was in Juni 1931 *f* 0.41 miljoen tegen *f* 0.63 miljoen in Juni 1930; de totaal ontvangsten bedroegen in de eerste helft van 1931: *f* 2.69 miljoen en in dezelfde periode van 1930: *f* 3.73 miljoen.

De opbrengsten van de andere tot deze groep behorende middelen vertoonden met uitzondering van de baken- en loodsgelden, welke in verslagmaand *f* 0.06 miljoen achterbleven bij Juni 1930 en in het eerste halfjaar 1931 *f* 0.45 miljoen minder opbrachten dan in dezelfde periode van 1930, in het eerste halfjaar geen noemenswaardige verschillen met 1930.

Het algemeen verloop der landsmiddelen in het loopend jaar in vergelijking met de twee voorgaande jaren moge blijken uit het volgende overzicht:

	Opbrengst per maand			Opbrengst t/m. de maand				
	in miljoen guldens	1929	1930	1931	in miljoen guldens	1929	1930	1931
Januari	51.9	53.2	45.2	51.9	53.2	45.2		
Februari	48.9	41.2	36.0	100.8	94.4	81.2		
Maart	50.4	43.6	37.1	151.8	138.0	118.3		
April	51.3	44.5	38.3	202.4	182.5	156.6		
Mei	53.8	52.3	39.1	256.2	234.8	195.7		
Juni	61.2	50.1	45.3	317.4	284.9	241.0		
Juli	67.0	64.7		384.4	349.6			
Augustus	62.2	52.0		446.5	401.6			
September	62.4	58.8		508.9	460.4			
October	71.6	57.1		580.4	517.6			
November	56.1	46.5		636.6	564.1			
December	72.2	64.3		708.7	628.3			

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.**GANDHI IN ENGELAND; VERKIEZINGEN?**

Prof. P. Geyl te Londen schrijft ons:

Gisteren is de minderheden-commissie van de Ronde-Tafel-Conferentie haar besprekingen begonnen en daarmee, naar het algemeene zeggen, de conferentie haar kritiek stadium ingetreden. Men moet echter niet meenen, dat met een oplossing van de minderheden-moeilijkheid het heele Indische vraagstuk opgelost zou zijn. Het zou een belangrijke stap tot den vrede beteekenen, ongetwijfeld. Indië zou zelf een van de ergste struikelblokken op zijn weg naar zelfbestuur opgeruimd hebben; maar er zouden er waarlijk nog genoeg overblijven. Het is een van de eigenaardigheden van de conferentie-stemming in het algemeen, dat men de andere moeilijkheden vergeet, terwijl men met een ervan bezig is; een beminnelijke trek van de menschelijke natuur, en een die per slot van rekening niet weinig tot het welslagen van conferenties bijdraagt.

Als ik mij nu, vóór men tot de eerste groote beslissingen komt, afvraag, wat de vooruitzichten thans zijn, dan zijn er in de afgelopen veertien dagen hoofdzakelijk twee dingen voorgevallen, die daarop invloed zullen hebben, al is van geen van beide nog heel duidelijk in welken zin.

Dat is ten eerste het verschijnen in ons midden van Gandhi; en ten tweede de ontwikkeling der inwendige politieke verhoudingen hier te lande. Gandhi maakt een geweldigen indruk, dat is ontegenzeggelijk. Dat kleine uitgemergelde figuurtje, gewikkeld in een ruwen deken, gedragen door spichtige beentjes en bekroond door een kaal en leelijk hoofd, wordt overal met meer dan nieuwsgierigheid, met eerbied en geestdrift bejegend. Voor wie in de eerste plaats politiek denken, is er iets verbazends in, dat het Engelsche publiek dien man ontvangen zou gelijk het doet. En er is iets ergerlijks in tevens. Want Gandhi is niet alleen de grootste ondermijner van het Britsch gezag in Indië, er is in zijn positie en gedrag als politicus zooveel tegenstrijdigs en onzuivers, dat men hem vaak terecht de kwalificaties schijnheilig en spitsvondig meegeeft. De vertegenwoordiger der armsten, de voorstander van *khaddar*, die met zijn eigen spinnewiel reist, is dik bevriend met de groote katoenfabrikanten van Bombay en nam hun geld aan voor de burgerlijke-ongehoorzaamheid-beweging en voor den boycot. Kon hij denken, dat zij in hem iets anders dan een werktuig voor hun eigen doeleinden zagen? De verschillende uitleggingen, die de Mahatma aan zijn overeenkomst met Lord Irwin gegeven heeft, zouden een boekdeel vullen; zijn onberekenbaarheid in onderhandelingen is soms moeilijk anders dan onbetrouwbaarheid te noemen. Dat de Engelschen van dien man een „lion” maken, is het niet wat dwaas? Maar de politicus is de heele man niet, — lang niet. Het wonder van Gandhi is, dat men dit alles van hem kan toegeven — moet toegeven — en dat men toch de oprechtheid van zijn zedelijk leiderschap niet ontkenen kan.

Er zijn dezer dagen weer verscheiden boeken over hem verschenen. Daarvan kan ik er één warm aanbevelen aan ieder, die een aannemelijk beeld van dezen merkwaardigen man geschetst wil zien. Dat is *Naked Fakir*, door Robert Bernays. Het is een levendig relaas van des schrijvers bevindingen in Indië gedurende de eerste maanden van dit jaar, toen hij de onderhandelingen van Gandhi en Irwin en het congres van Karachi voor de *News-Chronicle* versloeg. Het is reportage van het allerbeste allooi en men leert er Gandhi werkelijk uit kennen, zoowel in zijn onweerstaanbaar aantrekkelijke „heiligheid” als in zijn minder aangename eigenschappen: de strijd tusschen zijn kinderlijke oprechtheid en zijn sluwe berekendheid, die op het eerste gezicht onverzoenlijk lijkt, wordt hier in een levend beeld verzoend.

Het is dus tenslotte begrijpelijk genoeg, dat Gandhi

hier opgang maakt. Zelfs de ongelukkige werklui en werkgevers van Lancashire, die onder den boycot van het Congres geleden hebben en nog lijden, hebben vol ontzag naar den kleinen man geluisterd, toen hij hun zijn ideaal van het landelijk Indië, door zijn spinnewiel van zijn ergste ellende bevrijd, ontwikkelde. De werklooze arbeidersvrouwen hebben zich trotsch met hem laten kieken en waren gelukkig als hij hun kinderen op het hoofd klopte. Vertoon? Maligniteit? De foto's in de bladen zijn inderdaad onweerstaanbaar. De grijns op dat leelijke gezicht is van een oneindige goedheid en Gandhi slaagt dan toch maar in die houding. Ze gaat hem natuurlijk af. Dat doen hem geen twee andere politici in de wereld na.

Maar tenslotte kan men den Mahatma en den politicus niet scheiden, vooral niet omdat de laatste zoo graag en zoo handig van het aanzien van den eerste gebruik maakt. Dat is het bedenkelijke van die vergoding van Gandhi, dat hij straks trachten zal het aan de Ronde-Tafel alles in politieke munt om te zetten. Wie daarom door het schouwspel van zijn verbazend populair succes geprikkeld worden, dat zijn niet alleen de Engelsche conservatieven, die het Lord Irwin nooit hebben kunnen vergeven, dat hij met hem als den woordvoerder van het gansche Indische nationalisme onderhandeld heeft, maar dat zijn ook de andere groepen van Indiërs, die niet kunnen velen, dat de Mahatma alle licht opvangt. De Moslems laten nooit na te doen uitkomen, dat zij met hem en het Congres niets uitstaande hebben; dat is een van de overheerschende kwesties van de Conferentie. Maar dan zijn er ook de „depressed classes”, de kasteloozen. Gandhi de man der allerarmsten? Dr. Ambedkar, de vertegenwoordiger van die groep van 70 miljoen, ontkent het met stelligheid. Zeker, persoonlijk strekt de Mahatma zijn liefde ook tot de uitgeworpenen van het kastensysteem uit, maar de resoluties van het Congres, die hun verheffing beoogen, zijn niet meer dan holle woorden en inderdaad is heel de Congres-beweging, waarvan Gandhi de schilderachtige en onorthodoxe leidsman is, een echte Hindoe-beweging, waar Hindoe-orthodoxie met kastenselsel en al wel bij vaart.

De practische uitwerking van Gandhi's persoonlijk succes in Engeland, zei ik, is nog niet duidelijk te voorzien. Zal het zijn machtsgedoeveel streelen en hem dus onhandelbaarder maken? Of zal het een zachte, toegeeflijke stemming in hem kweeken? Ook dat is mogelijk, want de heilige man is uitermate vatbaar voor „atmosfeer”.

Maar nu de politieke verwickelingen in Engeland. Gedurende eenige dagen heeft het er naar uitgezien, alsof een ontbinding onvermijdelijk was en gevolgd moest worden door verkiezingen, waarin de conservatieven onder leiding MacDonald, maar steeds nog zich sierend met den nationalen naam, een meerderheid voor protectie zouden zoeken, en zeker ook wel zouden krijgen. De nationale regering, die uit een dergelijk avontuur te voorschijn gekomen zou zijn, mocht altijd nog door den voormaligen Labour-premier geleid worden, het zou niettemin een regering zijn, waarin de conservatieven, en onder hen vermoedelijk meer en meer de meer extreme elementen, den toon aangegeven zouden hebben. De schikking, die op de Ronde-Tafel-Conferentie beproefd wordt, zal nog heel wat zorgzame en liefdevolle hulp van den kant der Engelsche regering noodig hebben. 't Is mogelijk, dat MacDonald en Sankey die met de bestaande combinatie zullen kunnen geven. 't Is vrijwel uitgesloten, dat MacDonald alleen dat na zulke verkiezingen en met zulke bondgenooten zou kunnen doen. Maar het schijnt nu, dat het gevaar voor een zoo roekeloze politiek geweken is. Althans — MacDonald heeft zich bedacht: hij zal zoo'n verkiezingscampagne niet leiden. Wat de toestand is, die door dit besluit geschapen wordt, laat zich echter nog heel slecht overzien. Een ontbinding, gevolgd door verkiezingen om een open mandaat — een doktersmandaat noemt MacDonald

het zelf — lijkt volmaakt zinloos. Men kan zich de positie der candidaten, die feitelijk allen verschillende programma's zouden wenschen, daarbij gewoonweg niet voorstellen. Maar heel de positie van de regeeringscombinatie en van MacDonald is door dit verloop van zaken zwak geworden. Mogelijk zal het zoo tot heel andere algemeene verkiezingen komen, waarin de conservatieven zelfstandig zouden optreden — alleen: hun kansen daarbij zouden zwak zijn.

Het besluit is dus, dat er groote politieke onzekerheid is ingetreden en dat allerlei ontwikkelingen denkbaar zijn, waarbij het lot van de Indische conferentie leelijk in het gedrang zou kunnen raken. Meer valt nu niet te zeggen.

Londen, 29 Sept. 1931.

PROTECTIE EN RIJKS-SENTIMENT.

Prof. P. Geyl te Londen schrijft ons:

Het drijven van de conservatieven om protectie zal met het besluit van Mac Donald, dat hun bitter tegenvalt, om daar niet als leider bij op te treden, zeker niet ophouden. Of het tot een zuiver conservatieve kabinetsvorming met verkiezingen op dien grondslag komen zal, staat te bezien. Onmogelijk is het zeker niet. Maar bij al dat geschrijf en geschreeuw van de laatste weken heeft de koele beschouwer weer kunnen waarnemen, hoe weinig zelfs het wijde woord „tarieven” eensgezindheid beteekent. De protectionisten maakten grooten ophef van de bekeering van zooveel liberale of socialistische vrijhandelaars. Gewoonlijk echter bekeerden die zich maar tot een algemeen tarief, beangst als zij waren door de ongunstige handelsbalans of zelfs slechts door de geweldige stijging der directe belastingen. Zoo bijvoorbeeld J. M. Keynes, die nu in de „Times” aankondigt, dat hij ook voor zulk een tarief geen noodzaak meer ziet, nu de geldkoers vermoedelijk de handelsbalans zal herstellen, terwijl in elk geval dit oogenblik van hevige veranderingen en verschuivingen het meest ongeschikte is om een permanente tarievenpolitiek te ontwerpen. Maar onder de eigenlijke protectionisten zelf kan men minstens twee richtingen heel wel onderscheiden. Daar zijn nog altijd zij, die in de eerste plaats aan de nijverheid denken en die daarom industrie-artikelen willen weren, maar grondstoffen en levensmiddelen vrijlaten. De luidruchtigste protectionisten daarentegen (hetgeen niet zeggen wil de talrijkste) zouden daarmee volstrekt niet tevreden zijn. Lord Beaverbrook en zijn „Crusaders” willen immers de Rijkseenheid met tarieven dienen, zij moeten daarom juist aan grondstoffen en levensmiddelen uit dominions en koloniën een preferentie kunnen verschaffen en dus die uit vreemde landen belasten. Lord Beaverbrook vindt veel bijval bij de boeren, maar daarmee wint men in Engeland geen verkiezingen. Of hij zelfs in de nationalistische opwindung en paniek, die in algemeene verkiezingen op dit tijdsgewricht wel opgewekt zouden kunnen worden, de steden bereid zou vinden om ter liefde van de Rijkseenheid de eerste behoeften van industrie en arbeidersbevolking te bezwaren? Ik betwijfel het ten zeerste. Men zou gedurende de verkiezingen zeker wel zijn uiterste best doen om dat verschil in bedoeling bedekt te houden. Wat een prachtig punt van aanval voor de tegenstanders niettemin. En als het toch tot een protectionistische overwinning kwam, wat zou er dan onder de overwinnaars nog veel uit te vechten zijn! Onze tuinbouw — als die tenminste onder het regiem van den gouden standaard nog naar Engeland uitvoeren kan — behoeft zich vooreerst nog niet ongerust te maken.

Het is niet onaardig nog eens een staaltje aan te voeren van de moeilijkheden, die men binnen het Britsche Rijk heeft om economische politiek te voeren op den grondslag van Rijks-sentiment. Tusschen Canada en Nieuw-Zeeland heerscht op dit oogenblik een zware tarievenoorlog. Een jaar geleden voerde Nieuw-Zeeland naar Canada voor £ 3.354.000 uit; hoofdzakelijk

boter; Canada naar Nieuw-Zeeland voor £ 4.774.000; veel daarvan industrie-producten; automobielen, bijv. Canada is begonnen met de Nieuw-Zeelandse boter te weren; Nieuw-Zeeland heeft geantwoord met de Canadeesche auto's uit te sluiten. Heel de handel in die twee artikelen is vernietigd. De „Round Table”, die de geschiedenis van dezen interdominialen twist vertelt, haalt als moraal een uitspraak aan, die al in een nummer van 1924 te vinden was: „waar het om handel gaat, legt Rijks-sentiment weinig gewicht in de schaal tegenover zakelijke belangen.”

AANTEKENINGEN.

De landbouwcrisis.

Op 31 October a.s. zal de Vereniging voor de Staatshuishoudkunde en de Statistiek hare jaarvergadering houden te Rotterdam. Aan de orde zal zijn „De landbouwcrisis als element der algemeene economische depressie”. Daarover zijn prae-adviezen uitgebracht door den Heer Th. Ligthart, oud-Directeur van de Javasche Bank, die het onderwerp heeft behandeld in verband met de toestanden in den tropisch-kolonialen landbouw, en door Prof. Dr. Ir. G. Minderhoud, Hoogleraar te Wageningen, die inzonderheid den Nederlandschen landbouw heeft behandeld. Een derde prae-advies van de hand van Prof. Dr. H. Fryda uit Amsterdam zal eerlang worden gepubliceerd. Wij doen hieronder enkele grepen uit het prae-advies van den Heer Ligthart en zullen later op de andere prae-adviezen nog terugkomen.

De schr., die zijn beschouwingen tot Ned.-Indië heeft beperkt, omdat men daar een typisch voorbeeld heeft van de koloniale landbouwmoelijkheden, begint met de opmerking, dat de inwerking van de crisis in de Westersche samenleving op de Inbeemsche maatschappij een zeer ongelijke mate is. Zij is te heviger, naarmate de Inlander een ruimer aandeel neemt in de Westersche gelduishouding en in de door den Westerling geleide groote landbouwnijverheid, om te verzwakken, al naar gelang de sfeer van de oorspronkelijke dessahuishouding wordt benaderd. Aan deze laatste gaat zij vrijwel onopgemerkt voorbij.

Vervolgens bespreekt de schr. dan de positie van enkele belangrijke Indische uitvoerproducten, t.w. suiker, rubber, copra, thee, koffie en peper. Wij bepalen ons hier tot enkele grepen uit zijn betoog over suiker en rubber.

Zeer ernstig ziet de schr. de positie van de suiker in. Dat deze momenteel een hevige depressie doormaakt, komt niet door eene overproductie, zooals men deze zoo dikwijls kan waarnemen en die dan weder geneest door uitschakeling van zwakke producenten, doch door ongezonde protectiepolitiek. Buitenlandsche bescherming is voor de prachtige technische resultaten van het met zeer lagen kostprijs produceerende Java fnuikend geweest:

„De groote overwinning door de wetenschap behaald, die de suikercultuur in staat heeft gesteld thans 150 quintaal van een H.A. te oogsten tegen vroeger de helft, heeft in de wereld geen waardeering gevonden, doch een vijandige stemming gewekt. De Javasuiker kan goedkoop geleverd worden en daarom wordt ze uit vele gebieden geweerd. Dit maakt de positie van deze cultuur zeer moeilijk. Als de economische wetten haar macht konden toonen, zou een spoedig herstel van de crisis voor de Javasuiker waarschijnlijk zijn, thans echter schijnen alle wegen tot redding afgesloten.”

Uitschakeling van te duur producerenden wordt door de protectie tegengegaan; het stimuleeren van de consumptie door prijsdaling stuit af op de belasting, waaraan het suikerverbruik allerwegen is onderworpen.

Het Chadbourne-plan ontmoet bij den schr. groote bezwaren, aangezien het niet leidt tot eene sanering van den toestand, doch een aantal producenten, die moesten verdwijnen, in stand doet blijven. Daarbij komt o.m., dat het plan ernstige leemten vertoont (Rusland, binnenlandsche productie van Vereenigde Staten en productie in andere niet exporteerende landen vallen niet onder het plan). Redding zou daarom alleen te verwachten zijn van een plan van veel verdere strekking dan dat van Chadbourne. Niet door steeds verdere uitschakeling van het „laisser faire”, doch door een gedeeltelijken terugkeer tot dit stelsel laant zich de toestand genezen:

„Het handhaven van den duurderen producent beteekent maatschappelijk verlies, en in wezen is het streven om de zwakke producenten te handhaven niets anders dan een

verzet tegen den vooruitgang, zooals eens de strijd tegen de machine was. De genezende werking van de crisis op de maatschappij wordt er door ongedaan gemaakt en het herstel wordt langen tijd verhinderd. Het is noodig dat na een periode van opgang een oogenblik van stilstand komt, dat gebruikt moet worden om de productiemiddelen, die overbodig zijn geworden op te ruimen. Onder normale omstandigheden zal de crisis zelf voor deze opruiming zorgen door de slechte producenten uit te schakelen, daarna kunnen de goede voortbrengers wederom voorwaarts gaan en de maatschappij tot een volgend rustpunt omhoog stuwen.

Moge het „laissez faire, laissez aller” niet onder alle omstandigheden als heilzaam worden erkend, in een crisis kan men de werking van dit geneesmiddel niet missen en er is tot heden geen organisatie denkbaar, die de maatschappij zonder afbraak over een inzinking heen zou kunnen helpen.”

Wij hebben in het stuk van den Heer L. niet kunnen lezen, of hij in de gegeven omstandigheden het Chadbourneplan volkomen verwerpelijk acht, dan wel of hij het van de geboden oplossingen als de minst slechte beschouwt, welke aanvaarding tenslotte nog beter is dan bestendinging van den toestand vóór aanvaarding van het plan. Ter vergadering zal dit punt wel nader door hem worden toegelicht.

De positie van de rubber acht de schr. in zooverre minder slecht dan die van suiker, omdat daarbij de werking der economische wetten nog niet is uitgeschakeld en eene restrictie, waardoor de te dure producenten in het leven worden gehouden, niet tot stand is gebracht.

„Beschouwen we twee belangrijke Indische producten: suiker en rubber, dan behoeft het na het bovengescrevene geen betoog, dat de positie van suiker gevaarlijker is dan die van rubber, omdat bij het eerste product allerlei abnormale krachten op een zoodanige wijze de zwakke producenten helpen, dat goedkoop produceeren volstrekt niet een zekere redding beteekent. De prachtige intensivering van het Indische bedrijf en de lage kostprijs, die wel nergens overtroffen wordt, worden waardeloos gemaakt door de muren, die andere producenten om hun gebied trekken. Wordt op den ingeslagen weg van protectie voortgegaan, dan zou 's werelds beste producent ten onder kunnen gaan, wat natuurlijk een groot maatschappelijk verlies zou beteekenen. Bij rubber werken normale factoren aan het herstel. Daar zullen de zwakke producenten uitvallen en de krachtige zullen de maatschappij goedkoop, maar van producentenstandpunt gezien, loonnende rubber kunnen leveren.”

Op de Indische Staatsfinanciën en op de economische politiek van de Overheid heeft de huidige crisis een zeer funeste werking, en wel: 1. door uiterste bezuiniging bij de uitvoering van openbare werken, welke men immers juist in depressietijden het best kan laten uitvoeren; 2. door belastingverhoging, die juist nu een extra zwaren last op het bedrijfsleven legt; 3. door salarisverlaging der ambtenaren, welke koopkracht vermindert. Deze maatregelen zijn, thans onvermijdelijk, doch waren bij eene vooruitziende economische politiek, rekening houdende met de schommelingen der conjunctuur, te voorkomen geweest.

De schr. beëindigt dan zijne beschouwingen als volgt:

„De producten, die geregeerd worden door de economische wetten, zullen het zekerst en het snelst genezen, — de producten, die gedupeerd worden door tegennatuurlijke beschermingsmaatregelen, loopen gevaar in een zwakke, overgevoelige conditie te blijven. Het ernstigst is dan ook de toestand van suiker, omdat hier de vrije markt steeds beperkter wordt en de economische krachten zijn uitgeschakeld. De belangrijkste factoren voor den producent en voor den consument, de kostprijs en de marktprijs, worden hier niet meer op natuurlijke wijze gevormd en de mogelijkheid bestaat, dat de duurste producenten voort blijven bestaan, terwijl de goedkoopste ondergaan.

Zoolang de economische krachten werkzaam blijven is de toestand van Nederlandsch-Indië niet verontrustend. De crisis zal ondernemingen vernietigen, verliezen zullen geleden worden, maar — hetgeen overblijven zal, zal zich spoedig weder snel en krachtig ontwikkelen. Het uitvallen van de zwakke producenten, de doorgevoerde bezuinigingen en rationaliseringen zullen de heele maatschappij versterken.

En als dan 's Lands financiën beheerd worden in overeenstemming met de ontwikkeling van de maatschappij en rekening houdend met de wisselvalligheden van de agrarische bedrijven, waarop de samenleving rust, behoeft men niet te twifelen aan een nieuwe bloeiperiode voor Nederlandsch-Indië.”

INGEZONDEN STUKKEN.

ONZE TARIEFWET OP HET HELLEND VLAK.

Dr. H. F. J. Westerveld schrijft ons:

In „Economisch-Statistische Berichten” van 23 September jl. (No. 821) komt een artikel voor van Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart onder het opschrift „Onze Tariefwet op het hellend vlak”. Het zij mij vergund naar aanleiding van dat artikel een paar opmerkingen te mogen maken.

In de eerste plaats spijt het mij, dat de hooggeleerde schrijver zijn artikel begint met te zeggen, dat de Regeering de bedoeling heeft het tarief van invoerrechten met 25 pCt. te verhoogen. Hoewel voor ingewijden niet onduidelijk, meen ik toch te moeten opmerken, dat een dergelijke mededeeling voor het publiek verwarring moet stichten. Iets dergelijks hebben wij gehad in 1924, naar aanleiding van het ontwerp-tariefwet van Minister Colijn, toen de Amsterdamsche Kamer van Koophandel gewaagde van een verhooging van het tarief met 60 pCt. nl. van 5 tot 8 pCt. M.i. terecht heeft toen „de Standaard” van 1 October 1924 (No. 16093) tegen dit „Procentenspel” gewaarschuwd. Naar ik meen is die waarschuwing ook nu in acht te nemen.

Een tweede opmerking betreft de mededeelingen uit de historie onzer tariefwetgeving. Toegegeven wordt, dat de ontwerpen van Minister Harte van Tecklenburg (1904) en van Minister Kolkman (1911) zich uitspraken een protectionistische bedoeling te hebben. Hier tegenover staat dan, dat de tariefwet-Colijn die bedoeling niet had.

Uit de gewisselde stukken en uit het verhandelde in de beide Kamers der Staten-Generaal is voldoende gebleken, dat het ontwerp-Colijn een *fiscaal* en *technisch* karakter had.

Het gaat toch niet aan, dat ontwerp protectionistisch te noemen, omdat 8 pCt. meer is dan 5 pCt. en omdat 5 pCt. reeds beschermend is. 8 pCt. geeft een opbrengst van *veel minder per hoofd der bevolking* dan in Engeland, het klassieke land van den vrijhandel. Ik meen, dat het onjuist is om te zeggen, dat ons land den protectionistischen weg op gaat, omdat in 1924 het tarief van 5 op 8 pCt. gebracht werd en thans van 8 op 10 pCt.

Die protectie — en dat geeft de schrijver zelf toe — kan alleen blijken uit het *feitelijk effect* der maatregelen. Een discussie over de vraag, of de wet van 1924 een groter protectionistische werking had dan de wet van 1862, zou alleen licht kunnen verschaffen.

Naschrift. Het wil ons voorkomen, dat de geachte inzender de capaciteiten van onze lezers onderschat. Wanneer men schrijft, dat het tarief volgens het aanhangig wetsvoorstel met 25 pCt. zal worden verhoogd en daaraan de mededeeling toevoegt, dat het hier gaat om eene verhoging van het tarief van 8 pCt. tot 10 pCt., zoo zal geen verstandig lezer daaruit iets anders opmaken, dan dat een verhoging van het bestaande tarief met een vierde gedeelte wordt bedoeld.

Wat de Tariefwet van 1924 betreft, zoo hebben wij herinnerd aan art. 43, welks protectionistische strekking duidelijk is.

Inderdaad is er reden om een wet protectionistisch te noemen, wanneer deze een „reeds beschermend” tarief van 5 pCt. op den grondslag van 8 pCt. brengt, zij het met eenige technische herziening; immers de bescherming wordt dan sterker. Een verdere discussie hierover lijkt ons wat al te kinderachtig.

Een beroep op de opbrengst per hoofd der bevolking komt ons niet ter zake dienende voor. De meest effectieve beschermende tarieven brengen immers geen cent in de schatkist, aangezien er dan niets wordt ingevoerd.

Ook een onderzoek naar de werking van de wet van 1862, vergeleken met die van 1924, komt ons in dit verband volkomen overbodig voor, aangezien de

meerdere protectie, die van een *verhooging* van het percentage van ons tarief moet uitgaan, door geen redelijk mensch wordt geloofend. Slechts over de wenschelijkheid, niet over de werking van de tariefsverhooging kan men twisten.

G. M. V. S.

BOEKAANKONDIGING.

Handbuch der Internationalen Kunstseide-Industrie, Jahrgang 1931. (Berlin 1931; Finanz-Verlag G. m. b. H. Preis R.M. 40.—).

Met de zoo juist verschenen uitgave 1931 wordt dit Handboek voor de derde maal gepubliceerd. Met het oog op de groote veranderingen, die sedert de publicatie van den vorigen jaargang 1929 in de kunstzijde-industrie hebben plaatsgevonden, is de nieuwe uitgave van dit Handboek dan ook ten volle gerechvaardigd. De kunstzijde-industrie was gedurende de laatste jaren aan een crisis onderhevig, zooals tevoren in dezen jongen tak van industrie niet was voorgekomen.

In deze nieuwe uitgave is met alle ontwikkelingen en vernieuwingen ten volle rekening gehouden. De reeds in de vroegere uitgave sterk tot uitdrukking gekomen systematische indeeling van het werk naar producenten, bonden, holdingmaatschappijen en maatschappijen tot het exploiteeren van patenten, enz. werd ook in de nieuwe uitgave voortgezet. De afdelingen liquidatie en verandering van firma kwamen er nieuw bij. Het blijkt, dat er door de ongunstige prijzen bijna geen nieuwe zaken van noemenswaardige beteekenis bijgekomen zijn en vele andere ondernemingen haar expansieplannen hebben opgegeven. Tenslotte hebben een groot aantal kleinere maatschappijen, vooral in Engeland, België, Frankrijk, Zwitserland en Duitschland zich door de crisis niet staande

kunnen houden. Ook het algemeene gedeelte (statistiek, beurskoersen, in- en uitvoerrechten, fabrieksmerken, enz.) werd aanzienlijk uitgebreid en opnieuw in rubrieken ingedeeld.

De Finanz-Verlag liet zich bij de omwerking van het handboek leiden door den wensch om het practisch nut van het boek te vergrooten, hetgeen hem ongetwijfeld is gelukt.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

	MEI	1929	1930	1931
Inlagen	f 12.081.333	f 12.410.297	f 14.070.858	
Terugbetalingen . . .	„ 12.420.000	„ 12.531.504	„ 12.505.847	
Tegoed inleggers ¹⁾	„ 339.450.282	„ 353.552.646	„ 387.645.968	
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes ¹	„ 42.416.950	„ 42.954.800	„ 42.789.900	
Spaarbankboekjes:				
Nieuw uitgegeven . .	9.791	10.507	11.185	
Geheel afbetaald . .	8.637	8.435	7.576	
In omloop ¹⁾	2.084.250	2.122.722	2.173.032	

¹⁾ Op ultimo.**GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.**

	Mei 1931		Mei 1930	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
<i>Giro's</i> (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan:				
gemeentestellingen	f 163.1	44.760	f 125.—	35.603
particulieren	„ 23.6	134.273	„ 23.2	120.413
<i>Geldomzet.</i>				
Ontvangsten	„ 5.6	8.287	„ 5.5	7.461
Betalingen	„ 8.9	34.499	„ 7.9	35.778
Part. rekeninghouders	„ 30.4 ¹	44.373 ²	„ 23.6 ¹	37.966 ²
Gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponeed	„ 9.8	4.369 ²	„ 9.9	4.136 ²

¹⁾ Gemiddeld saldo te goed. ²⁾ Einde der maand.**MAANDCIJFERS.****Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.**

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht:

Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs. ¹⁾

	Banken	Electriciteit	Handels-ondern.	Industrie	Kunstzijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheepvaart	Suiker	Tabak	Thee
Jaargemiddelde												
1929	158.3	337.5	168.0	432.7	243.0	263.7	402.0	233.5	125.0	398.4	487.3	443.2
1930	149.4	257.7	125.6	264.9	87.4	177.2	371.1	110.7	82.6	292.9	361.3	357.2
1931	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Januari	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.—	389.5	154.8	96.6	365.—	428.—	392.4
Februari	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4
Maart	158.7	283.6	140.4	305.4	100.1	200.8	411.8	142.3	92.3	340.6	423.—	405.7
April	156.8	267.6	129.1	281.0	98.1	184.0	402.2	127.5	91.5	309.5	388.4	396.9
Mei	147.7	255.3	123.2	261.7	86.7	170.5	389.4	109.3	83.4	281.2	359.—	344.4
Juni	148.3	257.6	125.8	265.3	93.7	170.9	393.7	106.3	81.5	285.1	356.9	342.9
Juli	145.8	248.3	116.7	251.7	87.2	162.8	376.9	85.2	75.1	261.3	325.4	306.0
Augustus	142.7	245.9	110.6	246.3	79.1	154.3	360.2	70.3	73.6	236.1	315.9	312.5
September	142.5	241.9	109.8	235.4	67.5	149.2	336.4	77.2	70.7	244.9	317.2	341.3
October	142.4	235.3	116.7	221.4	70.3	153.8	309.3	85.5	69.3	251.8	312.—	329.1
November	134.6	220.7	111.6	204.3	60.8	144.7	299.3	82.5	63.4	238.8	274.7	312.4
December	137.2	220.4	110.9	199.—	57.4	149.1	290.7	75.8	63.5	223.8	274.—	280.5
1931	140.7	239.9	117.5	217.5	69.7	167.5	307.3	80.2	65.6	238.4	307.8	292.1
Januari	143.—	248.6	124.3	223.2	78.9	176.7	288.3	81.4	63.9	243.3	306.2	290.7
Februari	139.4	238.4	113.5	207.3	84.4	172.4	253.9	58.5	57.5	219.5	299.8	283.4
Maart	132.7	222.5	95.1	178.8	76.2	159.6	220.—	50.5	54.3	190.9	275.9	251.—
April	127.5	217.5	89.—	165.1	68.7	150.8	208.6	48.4	53.1	191.3	262.4	249.7
Mei	126.4	228.8	100.2	168.8	70.6	163.6	218.2	58.5	55.8	208.9	254.2	262.9
Juni	113.2	210.9	88.2	151.2	65.—	147.6	194.7	44.4	48.—	178.4	218.4	247.—
Juli	95.3	190.1	73.6	126.1	60.9	118.9	147.9	31.7	37.3	134.—	168.7	220.1

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1931 f 3.591.712.000 = 100.

7 Januari	103.2	4 Maart	109.3	6 Mei	94.9	1 Juli	95.1	2 Sept.	75.8
14 „	102.—	11 „	108.3	13 „	94.6	8 „	93.2	9 „	67.6
21 „	102.9	18 „	110.4	20 „	91.—	15 „	86.7	16 „	63.6
28 „	105.7	25 „	109.5	27 „	88.3	22 „	88.6	23 „	64.—
4 Febr.	107.6	1 April	107.2	3 Juni	82.4	29 „	84.5	30 „	62.8
11 „	111.2	8 „	106.3	10 „	85.—	5 August.	80.5		
18 „	109.6	15 „	104.3	17 „	85.5	12 „	80.1		
25 „	109.2	22 „	96.4	24 „	90.8	19 „	81.—		
		29 „	94.5			26 „	79.6		

¹⁾ Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

Nadruk verboden.

MAANDCIJFERS.
OVERZICHT VAN DE INDISCHE MIDDELEN.
(In Gulden).

	Juni 1931	Jan./Juni 1931	Overeensk. periode 1930
<i>Belastingen.</i>			
Pachten	7.717	60.995	79.864
Invoerr. incl. Landsgoed.	4.733.407	28.468.293	40.290.707
Uitvoerr. incl. Landsgoed.	313.593	2.386.928	4.696.823
Accijnzen	3.165.015	19.157.435	22.849.963
Andere ontv. I. U. en A...	23.472	118.684	154.356
Statistiekrecht	318.311	1.799.160	2.723.233
Personeele belasting	508.229	2.120.108	2.107.666
Inkomstenbelasting	3.703.455	19.971.474	21.637.049
Vennootschapsbelasting ..	735.411	5.914.588	7.331.549
Verponding	1.262.450	6.427.101	4.107.776
Recht van openb. verkoop.	371.997	1.753.654	1.671.178
Zegelrecht	1.056.951	4.984.291	6.616.119
Oversch. v. vaste goed.	209.759	1.188.083	1.275.711
Recht v. succ. en overgang	15.376	157.291	175.002
Vergunning speeltafels ..	6.025	48.155	46.919
Slachtbelastingen	528.881	3.036.824	3.237.378
Bijzondere bel. buitengew.	7.372	62.409	73.188
Hoofdgeld	6.380	33.030	50.473
Landelijke inkomsten....	3.605.106	10.588.226	11.867.001
Belasting op loterijen....	300	406.255	424.181
Totaal	20.579.207	108.682.984	131.416.136
<i>Monopolies.</i>			
Opium excl. opiumfabriek	2.130.212	13.455.470	18.005.590
Pandhuizen	2.027.323	11.523.159	13.306.772
Zout	1.217.546	7.772.768	7.486.787
Totaal	5.375.081	32.751.397	38.799.149
<i>Producten.</i>			
Kina en Thee	236.115	281.444	282.838
Landscaoutchoucbedrijf ..	230.673	1.121.893	2.083.144
Boschwezen	1.127.844	6.146.847	7.848.824
Goud en zilver	71.668	427.940	638.340
Banka-tin	1.893.308	13.168.294	17.910.194
Steenkolen	995.772	5.545.542	6.713.456
Totaal	4.555.380	26.691.960	35.476.796
<i>Bedrijven.</i>			
Havenwezen	804.209	6.787.001	7.725.499
Baggerdienst	300.569	1.289.522	2.139.287
Waterkracht en Electricit.	332.033	1.126.082	845.667
Landsdrukkerij	126.091	298.929	371.945
Post-, Telegr.- en Tel. dienst	2.402.274	14.742.174	15.891.687
Spoor- en Tramwegen....	5.207.818	27.848.691	33.144.118
Totaal	9.172.994	52.092.399	60.118.203
<i>Diverse middelen.</i>			
Aand. ijd. winst N.V. „Gem. Mijnb. Mij. Billiton“... Aandeel ijd. winst van de Javasche Bank..... Afstand van grond	— — 183.170	— — 2.004.819	— — 2.122.315
Mijnconcessies	177.304	578.335	1) -109.370
Boeten en verbeurdverkl.	102.225	704.762	766.925
Leges en salarissen, ontvang. d. de griffiers v/d. versch. rechtscoll. ... Heffing terzake van gesl. werkovereenkomsten .. Opbrengst d. Weeskamers Kadaster	41.326 13.697 27.850 24.430	214.693 125.228 391.418 185.992	216.429 305.712 328.349 221.059
Ontvangsten van het Gevangeniswezen Afskoop heerdienst. B.G. Schoolgelden	452.260 414.785 458.696	2.397.430 2.689.359 2.812.871	2.342.230 3.731.045 2.664.920
Ontv. groote ziekeninrichtingen en krankzinnigengestichten ... IJK van maten en gew... Verk. en verh. van huizen Ontv. waterleidingen.... Bakengelden	99.202 52.873 194.037 43.990 231.413	556.263 293.762 1.170.091 258.844 1.303.525	541.902 268.206 1.138.875 243.174 1.522.099
Loodsgelden	247.476	1.475.735	1.710.359
Allerlei	868.574	1.658.541	1.732.771
Totaal	5.633.308	20.821.668	21.247.000
Totaal generaal	45.315.970	241.040.408	287.057.284

1) Teruggegeven cijns.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

	Juli 1931	Jan./Juli 1931	Jan./Juli 1930
I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.			
Prod. Steenkolen in tonnen .	1.166.871	7.403.135	7.048.147
Aantal normale werkdagen .	27 ¹⁾	177	178
II. Bruinkolenmijn „Carisborg“.			
Netto-productie in tonnen ..	—	130.297	127.070
Aantal normale werkdagen .	27	176	142
III. Zoutmijnen. (Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)			
Afgeleverd:			
Geraff. zout	4.644	27.130	23.813
Industriezout	62	374	465
Afvalzout	231	1.766	1.436
Aantal normale werkdagen	27	179	177
Aantal arbeiders.			
	Gezamenl. Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg“	Zoutmijnen
1 Aug. 1931	{ 11.244 ²⁾ 27.340 ⁴⁾	89	244
1 Aug. 1930	{ 10.995 ²⁾ 26.324 ⁴⁾	67	140

1) Laura 26 dagen. 2) bovengronds. 3) incl. 1.926 arbeiders der nevenbedrijven. 4) ondergronds.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.
OPEN MARKT.

	1931				1930	1929	1914
	3 Oct.	28 Sept./ 3 Oct.	21/26 Sept.	14/19 Sept.	29 Sept./ 4 Oct.	30 Sept./ 5 Oct.	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	27/8 3	2 1/4 - 3 1/4 3 - 4 1/2	1 15/16 - 2 1/4 3 3/4	1 1/2 1-3	1 1/2 - 2 1 7/8 - 2	5 1/4 —	3 1/8 - 3 3/8 2 1/4 - 3 1/4
Londen Daggeld... Partic. disc.	3-5 5 1/16 - 19 1/16	3 - 5 1/2 5 1/16 - 7 1/8	3 3/4 - 5 1/2 5 1/2 - 3 1/4	3 1/2 - 4 1/2 4 1/4 - 9/8	1 - 3 1/2 2 1/32 - 3 1/16	4 1/2 - 5 1/2 6 3/8 - 1 1/4	1 3/4 - 2 2 1/4 - 3 1/4
Berlijn Daggeld... Partic. disc.	9-10 30-55 d... 56-90 d...	8 1/2 - 11 1/2 8 8	8 - 10 1/2 8 3-8	8 1/2 - 9 1/2 7 7/8 7 7/8	4 1/2 - 7 3 7/8 3 7/8	8 1/4 - 10 7 3/8 7 3/8	— — 2 1/8 - 1 1/2
Waren-wissel.	8 1/2	8 1/2	8	8	4 - 1 1/8	7 3/4	—
New York Daggeld 1) Partic. disc.	1 1/2 - 3/4 1 5/8	1 1/2 - 3/4 1 5/8	1 1/2 - 3/4 1 1/8 - 3/4	1 1/2 - 3/4 1	1 1/2 - 2 1/4 2	6 - 1/4 5 1/4	1 3/4 - 2 1/2 —

1) Koers van 2 Oct. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
29 Sept. 1931	2.49 5/8	9.60	58.60	9.84	34.85	99 1/4
30 „ 1931	2.48 1/8	9.64	58.15	9.80	34.65	99 1/4
1 Oct. 1931	2.47 1/2	9.77	57.70	9.77	34.65	99 1/4
2 „ 1931	2.48 3/4	9.92 1/2	58.35	9.81 1/2	34.75	99 1/4
3 „ 1931	2.48 1 1/8	9.69	58.10	9.81 1/2	34.80	99 1/4
5 „ 1931	2.49	9.45	57.15	9.82	34.85	99 1/4
Laagsted. w. 1)	2.47 1/2	9.30	57.90	9.73	34.50	99 1/4
Hoogste d. w. 1)	2.49 80	9.95	58.75	9.85	35.—	99 1/4
28 Sept. 1931	2.49 1/8	9.80	59.—	9.84	34.85	—
21 „ 1931	2.48 1/4	—	58.50	9.75	34.55	100
Muntpariteit	2.48 1/4	12.10 1/4	59.26	9.75	34.59	100
	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
29 Sept. 1931	48.90	34.65	7.39	—	—	23.—
30 „ 1931	48.75	34.50	7.39	—	—	—
1 Oct. 1931	48.65	33.50	—	—	12.80	—
2 „ 1931	48.70	32.50	—	—	—	—
3 „ 1931	48.75	32.50	—	—	12.80	—
5 „ 1931	48.67 1/2	31.50	7.38	—	12.72 1/2	22.15
Laagsted. w. 1)	48.50	31.50	7.32 1/2	—	12.40	22.25
Hoogste d. w. 1)	49.—	34.65	7.40	—	12.90	23.25
28 Sept. 1931	49.—	34.85	—	—	—	22.75
21 „ 1931	48.50	34.85	7.34	1.48	—	—
Muntpariteit	48.—	35.10	7.371	1.488	13.09	48.52

Data	Stockholm *)	Kopen- hagen *)	Oslo *)	Hel- sing- fors 1)	Buenos- Aires 1)	Mon- treal 1)
29 Sept. 1931	—	—	—	—	—	—
30 " 1931	57.—	55.—	55.—	6.27½	—	—
1 Oct. 1931	58.—	55.—	55.—	—	—	—
2 " 1931	59.—	57.—	57.—	—	—	—
3 " 1931	60.—	55.—	55.—	—	—	—
5 " 1931	58.50	55.—	55.—	—	—	—
Laagsted.w.1)	56.25	54.20	52.50	6.10	—	—
Hoogste d.w.1)	60.—	57.—	57.—	6.20	—	—
28 Sept. 1931	—	—	—	—	—	—
21 " 1931	66.35	66.25	66.25	6.24	69	2.457/8
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26½	95%	2.48¾

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave.
Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op
1 October 1931 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank- disconto
Europa.				
Londen *)	£	12.10½	9.77	6
Berlijn *)	100 Mark	59.26	57.70	8
Parijs *)	100 Franc	9.747	9.77	2
Brussel *)	100 Belga	34.59	34.65	2½
Luxemburg	100 Franc	48.—	6.93	—
Zürich *)	100 "	48.—	48.65	2
Praag	100 Kronen	7.37½	7.23½	6½
Weenen *)	100 Schilling	35.—	33.50	10
Boedapest	100 Pengö	43.51	—	8
Boekarest	100 Lei	1.4880	1.48	8
Sofia	100 Leva	48.—	1.80	9½
Belgrado	100 Dinar	4.379	4.44	7½
Istanbul	Turksch £	10.93	1.17½	—
Athene	100 Drachme	3.23	3.25½	12
Milaan	100 Lira	13.09	12.64½	7
Madrid	100 Peseta	48.—	22.33	6½
Lissabon	Escudo	2.68½	0.890	7
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	55.—	6
Oslo *)	100 "	66.67	55.—	8
Stockholm *)	100 "	66.67	58.—	8
Reickjavik	100 IJsl. Kr.	66.67	44.10	—
Warschau	100 Zloty	27.91	27.90	7½
Kovno (Litauen)	100 Lita	24.88	—	7
Riga (Letland)	100 Lat	48.—	—	6-7
Reval (Estland)	100 Estl. Kr.	66.67	—	8½
Helsingfors	100 Finnmrk.	6.26½	6.15	7½
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	12.80	—
Danzig	100 Gulden	48.42	48.50	6
Amerika.				
New-York *)	\$	2.4878	2.48½	1½
Montreal	Canad. \$	2.4878	2.17½	—
Mexico	Mex. Dollar	1.24	0.87	—
Buenos Aires	Peso (papier)	1.05681	58.21	—
La Paz (Bolivia *)	Boliviano	0.9080	—	—
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.8075	14.25	—
Valparaiso	Peso (papier)	0.30	0.30	—
Bogota (Columbia *)	Peso	2.42	1.94	—
Quito (Ecuador)	Sucre	1.21	—	—
Lima (Peru *)	Sol *)	0.69	0.70½	—
Montevideo (Urug.)	Peso	2.5725	0.8955	—
Caracas (Venezuela)	Bolivar	0.4795	0.3550	—
Paramaribo	Gulden	1.—	0.9975	—
Willemstad (Curag.)	Gulden	1.—	1.01½	—
San José (C. Rica)	Colon	1.16	—	—
Guatemala	Quetzal	2.48¾	2.50	—
Managua (Nicar.) *)	Cordoba	2.48¾	1.93½	—
San Salvador *)	Colon	1.2440	0.97½	—
Azië.				
Calcutta	Rupee	0.91	0.72½	8
Batavia	Gulden I.C.	1.—	0.99½	4½
Kobe	Yen	1.24	1.24	5.11
Hong Kong	Dollar	0.57	0.57	—
Shanghai	Tael	—	0.74½	—
Singapore	Straits Doll.	1.4125	1.13	—
Manilla	Phil. Peso	1.214	—	—
Bangkok	Baht	1.10	0.92½	—
Teheran (Perzië)	Kran	—	—	—
Afrika.				
Kaapstad	£	12.10½	11.81	5
Alexandrië	Egypt. £	12.42	10.02	—
Australië.				
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10½	—	—
Nieuw Zeeland	£	12.10½	—	—

1) Goudpeso. 2) Milreis Goud. *) Not. te A'dam. Ov. not. part. opg.
*) 1 Sol. = f 0.97½. *) Zichtkoers.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
29 Sept. 1931	3.88½	3,94	23,55	40,15
30 " 1931	3,92½	3,94	23,55	40,28
1 October 1931	3,96¼	3,94	23,55	40,20
2 " 1931	3,91¼	3,937/8	23,40	40,20
3 " 1931	3,85¼	3,94	23,20	40,20
5 " 1931	3,83½	3,937/8	23,10	40,17
6 October 1930	4,8531/32	3,92½	23,80½	40,33
Muntpariteit ..	4,8867	3,907/8	23,81½	407/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings- eenheden	19 Sept. 1931	26 Sept. 1931	27 Sept. 13 Oct. '31 Laagste/Hoogste	3 Oct. 1931
Alexandrië ..	Piast. p. £	97½	97½	977/16	977/16
Athene	Dr. p. £	375	300	270	320
Bangkok	Sh. p. tical	1/9½	—	—	—
Budapest	Pen. p. £	27.95	—	—	32½
Buenos Aires ..	d. p. \$	28	35	30½	35½
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5¼	1/525/32	1/59/16	1/525/32
Constantin ..	Piast. p. £	1.025	800	800	810
Hongkong ..	Sh. p. \$	1115/16	—	1/13½	1/129/32
Kobe	Sh. p. yen	2/025/64	2/8½	2/5	2/7
Lissabon	Escu. p. £	110.05	110	109½	110¾
Mexico	\$ per £	15.00	—	10.75	11.75
Montevideo ..	d. per £	20	24	20	23½
Montreal	\$ per £	4.94½	4.10	3.90	4.60
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	231/32	3½	3	4
Shanghai ..	Sh. p. tael	1/31/16	—	1/59/16	1/711/16
Singapore ..	id. p. \$	2/347/64	2/39/16	2/318/16	2/39/16
Valparaiso 1)	\$ per £	39.69	31.50	32.00	33.25
Warschau ..	Zl. p. £	43¼	—	30	38

1) 90 dg. 2) Koers 3 Oct.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS *)

Londen 1)	N.York 2)	Londen
28 Sept. 1931 ..	163/8	28 Sept. 1931
29 " 1931 ..	163/8	29 " 1931
30 " 1931 ..	163/16	30 " 1931
1 Oct. 1931 ..	1515/16	1 Oct. 1931
2 " 1931 ..	1515/16	2 " 1931
3 " 1931 ..	163/8	3 " 1931
4 Oct. 1930 ..	163/8	4 Oct. 1930
27 Juli 1914 ..	2411/16	27 Juli 1914

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	23 Sept. 1931	30 Sept. 1931
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 32.446.015,80	f 11.825.845,61
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 2.163.967,99	" 294.505,82
Voorschotten aan Ned.-Indië	" 102.476.568,08	" 105.879.122,65
Id. aan Suriname	" 12.298.816,—	" 12.454.771,35
Id. aan Curaçao	" 7.201.296,41	" 7.125.401,25
Kas. v. weg. credietverst. a/h. buitenl.	" 119.689.603,82	" 117.121.250,70
Saldo der postrek. v. Rijkscomptabellen	" 22.659.248,80	" 20.911.853,68
Vordering o/h. Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 53.542,85	" 268.379,37
Id. op andere Staatsbedrijven 1)	" 10.887.226,12	" 11.660.629,75
Verplichtingen.		
Voorschot van De Nederl. Bank ing. art. 16 van haar octrool	—	—
Daggeldleeningen	—	—
Schatkistbiljetten in omloop	f 178.560.000,—	f 178.560.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 151.890.000,—	" 151.890.000,—
Waarvan rechtstreeks bij De Nederlandsche Bank geplaatst	—	—
Zilverbons in omloop	" 2.291.406,—	" 2.260.954,—
Schuld op ult. Aug. '31 aan de gem. verstrekt wegens voor haar door de Rijksadm. geheven gem. ink. belast. en opcenten op de Rijksink. bel.	" 9.731.374,90	" 9.731.374,90
Schuld op ult. Aug. '31 aan de gem. wegens aan haar uit te keeren hoofdsom der person. bel. aand. in de hoofds. der grondbel. endergem. fondsbel. alsmede op. op die belastingen en op de vermogensbelasting	" 835.859,30	" 835.859,30
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	—	—
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	" 22.601.431,90	" 24.164.380,19
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 1.176.836,91	" 1.201.836,91
Id. aan diverse instellingen 1)	" 4.725.260,46	" 4.661.086,75
1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.		
NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.		
	26 Sept. 1931	3 Oct. 1931
Vorderingen:		
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	—	—
w.o. muntbiljetten	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell.	f 103.314.000,—	" 106.987.000,—
Schatkistpromessen	" 20.000.000,—	" 20.500.000,—
Schatkistbiljetten	" 9.995.000,—	" 15.570.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 5.394.000,—	" 5.403.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 486.000,—	" 606.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postpaarbank.	" 1.096.000,—	" 666.000,—
Voorschot van de Javische Bank	" 19.102.000,—	" 10.900.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 5 October 1931.

Activa.	
Binnenl. Wis- (Hfdbk. f 129.502.103,13	
sels, Prom., (Bijbnk. „ 6.058.900,57	
enz. in disc. (Ag.sch. „ 10.604.739,77	f 146.165.743,47
Papier o. h. Buitenl. in disconto	„ —
Idem eigen portef.	f 102.060.673,—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel. „	„ —
Beleeningen (Hfdbk. f 48.343.524,69	
incl. vrsch. (Bijbnk. „ 7.274.773,98	
in rek.-crt. (Ag.sch. „ 58.907.463,02	
op onderp.	f 114.525.761,69
Op Effecten	f 112.924.083,67
Op Goederen en Spec. „	1.601.678,02
Voorschotten a. h. Rijk	„ —
Munten Muntmateriaal	
Munt, Goud	f 93.692.025,—
Muntmat., Goud	„ 698.506.365,15
	f 792.198.890,15
Munt, Zilver, enz. „	30.672.826,06
Muntmat., Zilver „	„ —
Belegging 1/4 kapitaal, reserves en pensioenfondse	„ 27.010.471,33
Gebouwen en Meub. der Bank	„ 5.000.000,—
Diverse rekeningen	„ 51.391.889,94
	f 1.269.026.255,64
Passiva.	
Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefondse	„ 7.563.205,59
Bijzondere reserve	„ 8.000.000,—
Pensioenfondse	„ 7.462.908,67
Bankbiljetten in omloop	„ 1.070.194.560,—
Bankassignatiën in omloop	„ 74.712,69
Rek.-Cour. (Het Rijk f 5.988.599,15	
saldo's: (Anderen „ 144.995.603,85	
	„ 150.984.203,—
Diverse rekeningen	„ 4.746.665,69
	f 1.269.026.255,64
Beschikbaar metaalsaldo	f 334.057.039,47
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. „	835.142.595,—
1) Waarvan in het buitenland f 145.199.819,45.	

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Goud		Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings-perc.
	Munt	Muntmat.				
5 Oct. '31	93.692	698.507	1070.195	151.059	334.057	67
28 Sept. '31	93.692	608.788	1034.641	186.955	245.828	60
21 „ '31	88.692	614.439	988.755	208.156	257.042	62
14 „ '31	88.692	575.977	944.234	173.350	250.659	62
7 „ '31	88.689	569.114	957.064	146.649	249.512	62
1 „ '31	88.689	568.171	971.020	147.265	243.715	62
6 Oct. '30	64.744	330.802	840.573	17.210	75.435	49
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtsreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 1)
5 Oct. 1931	146.166	—	114.526	102.061	51.392
28 Sept. 1931	109.852	—	110.903	218.833	62.554
21 „ 1931	64.842	—	112.053	231.206	67.783
14 „ 1931	47.063	—	89.658	228.168	69.558
7 „ 1931	48.155	—	87.883	229.661	61.422
1 „ 1931	51.428	—	93.731	229.991	66.325
6 Oct. 1930	53.062	4.000	83.966	244.239	61.202
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 1/2 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
29 Aug. 1931..	881	1.492	465	844	545
22 „ 1931..	880	1.196	509	848	543
15 „ 1931..	881	1.262	552	847	544
8 „ 1931..	880	1.428	526	864	516
30 Aug. 1930..	906	1.433	469	982	533
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
3 Oct. 1931	167.900	—	239.500	27.500	61.100
26 Spt. 1931	166.400	—	237.700	31.500	58.720
19 „ 1931	151.000	—	238.900	35.100	39.800
5 Spt. 1931	100.289	42.583	245.770	31.496	41.966
29 Aug. 1931	110.272	39.383	240.044	27.009	42.834
22 „ 1931	110.252	39.957	241.928	27.737	42.343
15 „ 1931	109.853	41.921	247.092	22.182	44.064
4 Oct. 1930	138.792	32.967	260.484	36.385	53.011
5 Oct. 1929	146.576	23.599	312.349	68.394	17.828
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Dek-kings-percentage
3 Oct. 1931	—	88.700	—	***	63
26 Spt. 1931	—	92.800	—	***	62
19 „ 1931	—	113.000	—	***	55
3 Spt. 1931	9.966	21.971	44.948	31.196	52
29 Aug. 1931	9.815	21.003	44.134	30.872	56
22 „ 1931	9.555	17.420	42.469	41.133	56
15 „ 1931	9.163	16.251	45.357	38.581	56
4 Oct. 1930	9.334	32.646	44.941	40.575	58
5 Oct. 1929	9.743	39.280	133.206	32.130	45
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

1) Sluitpost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
30 Sept. 1931	136.160	357.209	52.609	14.774	25.876
23 „ 1931	134.974	352.676	55.952	13.579	26.141
16 „ 1931	136.880	351.618	58.956	8.321	25.788
9 „ 1931	137.206	353.931	56.964	8.291	27.743
2 „ 1931	135.668	354.976	54.361	7.262	26.678
26 Aug. 1931	134.645	350.311	58.031	9.296	28.052
1 Oct. 1930	156.803	359.386	56.232	11.917	22.158
22 Juli 1914	40.164	—	29.317	—	33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. 1)
			Bankers	Other Accounts		
30 Sept. '31	68.976	30.089	62.642	52.565	53.951	37 1/8
23 „ '31	60.176	23.018	64.915	50.963	57.298	41 7/8
16 „ '31	49.391	16.574	58.437	50.459	60.263	48
9 „ '31	51.146	21.808	54.845	50.533	58.276	45 1/8
2 „ '31	53.736	12.925	60.352	51.838	55.692	44 1/2
26 Aug. '31	50.176	26.323	53.593	48.708	59.334	46 3/8
1 Oct. '30	44.536	21.645	61.318	34.789	57.417	48 2/8
22 Juli '14	11.005	13.736	—	42.185	29.297	52

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen franca.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
25 Spt. '31	59.346	916	12.364	18.711	12.830	2.754	3.200
18 „ '31	58.575	900	14.617	17.359	12.921	2.768	3.200
11 „ '31	58.578	898	15.803	17.477	12.981	2.791	3.200
4 „ '31	58.568	892	14.818	17.601	12.757	2.817	3.200
26 Spt. '30	48.431	443	6.567	25.215	19.027	2.796	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	—	8	769

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen 1)	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort. k.	Particulieren
25 Spt. '31	5.065	2.136	78.173	832	6.524	18.542
18 „ '31	5.065	2.148	77.575	1.417	6.760	18.426
11 „ '31	5.065	2.132	78.198	1.072	6.919	19.608
4 „ '31	5.065	2.191	78.927	1.571	6.964	17.602
26 Spt. '30	5.304	1.806	73.053	4.289	6.220	8.780
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

1) Sluitpost activa.

GOEDERENHANDEL.**GRANEN.**

6 October 1931.

De tarwe-markt stond in de afgelopen week sterk onder den invloed van de wisselkoersen en het doen van zaken werd zeer bemoeilijkt door de onzekerheid, waarin deze in verschillende landen verkeerden. In Engeland zijn tengevolge van de daling van den pondenkoers de prijzen voor tarwe opgelopen. Later, toen de pondenkoers weder vaster werd, zijn zij gedaald om vervolgens weder te stijgen, toen tegen het einde der week de pondenkoers weder flauw kwam. De termijnmarkt te Liverpool geeft hiervan een beeld; de dagelijkse fluctuaties waren soms vrij sterk. De prijzen aan de termijnmarkt te Winnipeg zijn vrij stabiel gebleven tot zij gisteren daalden, en het slot was er voor October-tarwe $1\frac{1}{2}$ dollarcenten per 60 lbs. lager dan een week geleden. De Canadeesche dollar is ook gedaald, doch de prijzen te Winnipeg zijn niet in dezelfde mate gestegen als de wisselkoers gedaald is. Dientengevolge wordt op het oogenblik Canadeesche tarwe aangeboden tot een prijs, welke in verhouding tot andere tarwesoorten voordeliger is dan vóór de verlaging der wisselkoersen. Dientengevolge is het moeilijk voor afladers in de Vereenigde Staten om tegen de Canadeesche tarwe te concurreren en de stemming op de markt te Chicago was op de meeste dagen dan ook niet fleurig. Vrij sterke verlagingen hebben plaats gevonden in de eerste helft der week, welke later gedeeltelijk zijn ingehaald. Daarna is echter weder een verlaging gevolgd. Het slot te Chicago was $2\frac{1}{2}$ dollarcenten per 60 lbs. lager dan een week geleden. In Argentinië hebben sterke fluctuaties plaats gevonden, voornamelijk tengevolge van den wisselkoers op Londen en op New-York. De pesokoers te New-York is bijna geregeld gedaald en eerst gisteren weder iets opgelopen. Ook tegenover het pond daalde de peso, doch aanzienlijk ook het pond niet stabiel is, is het moeilijk den loop van den wisselkoers tegen ponden op waarde te schatten. De tarweprijzen aan de termijnmarkten in Argentinië zijn ongeveer in gelijke mate gestegen als de wisselkoers gedaald is. Die te Buenos Aires sloten 49 centavos per 100 KG. hooger voor October, die te Rosario 35 centavos hooger. De vraag, of contracten welke werden afgesloten in ponden sterling, moeten worden uitgevoerd tegen den oorspronkelijken prijs, waarop werd verkocht, of dat de koopers zooveel bij moeten betalen als het pond gedaald is, brengt veel pennen in beweging. Afladers aan den Donau hebben laten weten, dat zij in goudponden hebben verkocht en dus niet zullen leveren, indien de koopers niet bij betalen. Andere afladers in Australië, Amerika, Canada en ook de Russen stellen zich op het standpunt, dat zij moeten leveren voor den oorspronkelijk vastgestelden prijs. De verschepingen waren in de vorige week van gelijken omvang als in de voorlaatste, vooral Rusland en de Donau leverden weder groote hoeveelheden tarwe. De vraag was in Engeland op sommige dagen levendig in verband met den koers van het pond. Sedert is de vraag verminderd, vooral op die dagen, dat het pond zich herstelde; later verminderden de omzetten. Op het continent was de vraag gering en bepaalden koopers zich tot het aanvullen hunner voorraden uit het spoedig verwachte stoomende aanbod. De laatste particuliere schattingen van de opbrengst van zomertarwe in de Vereenigde Staten geven gemiddeld een opbrengst van 113 miljoen bushels tegen de officiële schatting van het Landbouwbureau op 1 September van 111 miljoen bushels. De opbrengst in de 3 Prairie-Provincies in Canada wordt van particuliere zijde op het oogenblik geschat op 228 tot 235 miljoen bushels tegenover de officiële schatting in de vorige maand van 246.400.000 bushels. Het dorschen van den oogst in Canada wordt vertraagd door regen en men meent, dat de kwaliteit dientengevolge geleden moet hebben. Op het oogenblik is in de weersomstandigheden in Canada verbetering inge-

trede, zoodat eenige voortgang met het dorschen gemaakt kan worden. Het Argentijnsche Ministerie van Landbouw heeft een schatting bekend gemaakt van het nog voor uitvoer beschikbare surplus van den ouden oogst. Deze schatting bedraagt 5.129.000 quarters. In het vorige jaar werd in den tijd tusschen het bekend maken van deze schatting en het einde van het Argentijnsche seizoen 1.630.000 quarters verscheept. De vooruitzichten van den nieuwen tarweoogst in Argentinië zijn zeer gunstig en de jonge planten ontwikkelen zich goed. Ook in Australië zijn de weersomstandigheden van dien aard, dat de planten zich goed kunnen ontwikkelen. Reeds worden cijfers van de vermoedelijke opbrengst genoemd, doch het is nog te vroeg om betrouwbare cijfers te kunnen verwachten. Men noemt een opbrengst van 170 miljoen quarters, hetgeen wel aanmerkelijk lager is dan de opbrengst van 208 miljoen in het vorige jaar, doch toch een goede gemiddelde opbrengst beteekent. In de Vereenigde Staten is men bezig met den uitzaai van wintertarwe, waar de werkzaamheden in sommige streken door droogte en in andere wederom door te veel regen worden vertraagd.

In Duitschland zijn de aanvoeren van rogge beperkt. De boeren schijnen er de voorkeur aan te geven hun voorraden slechts langzaam ter markt te brengen. De stemming voor rogge in Duitschland was tengevolge van het beperkte aanbod vast en de prijzen ondergingen daar eenige verhooging. In andere landen in West-Europa is de vraag voor rogge beperkt en het valt niet altijd even gemakkelijk om de aankomende partijen van de hand te doen. De prijzen zijn in den loop der week dan ook eenigszins verlaagd. Ook met Canadeesche rogge was dit het geval. De prijzen aan de termijnmarkt in Winnipeg zijn, vergeleken bij een week geleden, 2 dollarcenten per 56 lbs. lager en tengevolge van den wisselkoers waren Canadeesche afladers in staat goedkoopere offertes te maken in concurrentie met Russische. Op sommige dagen zijn dan ook weder zaken in Canadeesche rogge naar West-Europa tot stand gekomen.

De eenigszins verbeterde stemming voor maïs, welke aan het einde der voorafgaande week en het begin dezer week te bemerken viel, toen het aanbod van aangekomen Plata-maïs beperkt was, is niet van langen duur geweest. Eenige booten zijn vroeger binnengekomen dan verwacht werd; dientengevolge vermeerderde het aanbod van aangekomen maïs en ging al heel gauw de kleine prijsverbetering weder verloren. In den loop der week zijn de prijzen verder gedaald en waren ook afladers geneigd prijsconcessies te doen. De dalende pesokoers is daarbij van grooten invloed geweest. Bijna dagelijks was maïs lager te koop, daar verhoogingen aan de termijnmarkten in Argentinië in de tweede helft der week van minder belang waren dan de verlaging in den pesokoers. Vergeleken bij een week geleden was aan de termijnmarkt te Buenos Aires het slot voor October 10 centavos per 100 KG. hooger en te Rosario 5 centavos hooger. Kort en tijd geleden werd door een der bekende Engelsche bladen een schatting gepubliceerd van de nog in Argentinië van dezen oogst voor uitvoer beschikbare hoeveelheid maïs. Dit blad taxeerde de nog beschikbare hoeveelheid op 18 miljoen quarters, terwijl volgens de indertijd door de Argentijnsche regeering geschatte opbrengst nog 13.600.000 quarters aanwezig zouden moeten zijn. Sedert is een nieuwe schatting van den nog aanwezigen voorraad door de Argentijnsche regeering bekend gemaakt van 14 miljoen quarters. Uit het feit, dat Argentijnsche afladers dringend aan de markt zijn met maïs, ook ter verscheping in de laatste maanden van dit jaar en daarvoor slechts een kleine premie boven spoedige aflading vragen, als ook uit de omstandigheid, dat de verschepingen groot blijven en de zichtbare voorraad niet kleiner wordt, zou men de conclusie moeten trekken, dat de schatting van de Argentijnsche regeering aan den lagen kant is. De vooruitzichten in Roemenië blijven voor maïs gunstig. Officieel

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	27 Sept.-3 Oct. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	27 Sept.-3 Oct. 1931	Sedert 1 Jan. 1931	Overeenk. tijdvak 1930	1931	1930
Tarwe	55.848	1.160.755	1.255.771	6.600	22.039	60.457	1.182.794	1.316.228
Rogge	22.656	258.364	330.254	—	1.007	26.354	259.371	356.608
Boekweit	125	20.757	13.581	50	195	1.739	20.952	15.320
Maïs	23.525	958.927	788.377	16.326	217.795	140.269	1.176.722	928.646
Gerst	17.188	469.286	449.627	1.004	35.676	35.124	504.962	484.751
Haver	3.143	214.117	142.204	—	2.826	2.914	216.943	145.118
Lijnzaad	405	152.964	67.063	—	364.715	204.405	517.679	271.468
Lijnkoek	400	89.979	106.554	—	204	100	90.183	106.654
Tarwemeel	1.079	69.154	104.281	510	20.152	33.050	89.306	137.311
Andere meelsoorten	821	30.125	16.145	352	9.625	3.932	39.750	20.077

Vanaf 1 Juli tot 1 October waren de Aanvoeren in Europa en in Amerika tezamen 5.422.000 balen tegen 4.830.000 balen in 1930 en 4.974.000 balen in 1929, terwijl de Afleveringen bedroegen 5.234.000 balen tegen 5.086.000 balen in 1930 en 5.105.000 balen in 1929.

De zichtbare voorraad was op 1 October in Europa 2.444.000 balen tegen 2.456.000 balen op 1 September. In Amerika bedroeg hij 1.555.000 balen tegen 1.592.000 balen op 1 September. In Europa en in Amerika tezamen was de zichtbare voorraad dus op 1 October 3.999.000 balen tegen 4.048.000 balen op 1 September. Hij bedroeg op 1 October 1930 — 2.707.000 balen en op 1 October 1929 — 2.754.000 balen.

De zichtbare wereldvoorraad was op 1 October 6.572.000 balen tegen 6.961.000 balen op 1 September en 5.495.000 balen verleden jaar (in deze cijfers zijn niet begrepen de voorraden in het binnenland van Brazilië, waarvan het cijfer van 1 October nog niet bekend is, doch die op 1 September bedroegen 23.051.000 balen en op 1 October 1930 — 24.365.000 balen). Rotterdam, 6 October 1931.

THEE.

Het spreekt wel haast vanzelf, dat Londen in de afgelopen week vast op thee was. Immers de depreciatie van het pond was een stimulans voor buitenlandse koopers, die groote orders plaatsten, terwijl aan den anderen kant het binnenland moeilijk langer de goedkoopste soorten ad 6 en 8 d. in den kleinhandel kan blijven verkoopen tegen diezelfde lage prijzen, met het gevolg, dat voor de goedkoopste soorten sterke vraag bestond.

Toch wogen de prijsstijgingen door de levendige vraag veroorzaakt en loopende van $\frac{1}{2}$ d. voor gewone Britsch-Indische soorten, tot 3 d. voor de Ceylon-theeën niet op tegen de waardedaling van het pond omgerekend in gulden.

Van bijzonder belang zijn ditmaal de Londensche thee-statistiekten, welke zoo juist zijn verschenen. De aanvoeren aldaar beliepen volgens voorloopige opgave met 46 $\frac{1}{2}$ miljoen lbs. ongeveer evenveel als verleden jaar September, daarentegen waren de afleveringen ten bedrage van 57 $\frac{1}{2}$ miljoen lbs. aanzienlijk hooger (v.j. 38 miljoen).

IJZER.

De depreciatie van het pond sterling heeft den toch reeds kalmen handel van continentaal ruwijzer op de exportmarkt

zoo goed als geheel stilgelegd. Voor den handel op Schotland wordt niet meer genoteerd. Lux 3 fob. Antwerpen is nog iets zwakker geworden en moteert thans 45 $\frac{1}{4}$ —45 $\frac{1}{2}$ sh. (gouden standaard). Daarentegen is de vraag naar Cleveland ijzer, dat in tegenstelling met de meeste Engelsche goederen niet in prijs (58 $\frac{1}{2}$ sh. fot. hoogoven) gestegen is, toegenomen, zoodat thans een uitbreiding van de productie overwogen wordt.

STEENKOLEN.

De groote gebeurtenis is het verlaten door Engeland van den goudstandaard. Toen als gevolg hiervan de waarde van het Pond in Nederland binnen enkele dagen 20 à 30 pCt. achteruitging, bleek het alras, dat, als dit zoo zou moeten blijven, geen enkele kool, ook niet de inlandsche, op den duur in Nederland zou kunnen concurreeren. Intusschen is weliswaar het Pond iets van zijn laagsten stand omhoog gekomen, doch anderzijds zijn Engelsche kolen op het oogenblik nog te koop tegen de bekende minimumprijzen, waartoe zij vóór 21 September, den fatalen dag voor het Britsche Pond Sterling, verkrijgbaar waren. Het ziet er derhalve voor producenten van Duit-sche, Nederlandsche en andere continentale kolen niet rooskleurig uit. De loonsverlaging van 7 pCt., waartoe het Scheidsgerecht in Duitschland dezer dagen voor den Duitschen mijnbouw besloten heeft, welke verlaging duren zal tot 31 Januari a.s., tracht den nieuwen toestand gedeeltelijk reeds tegemoet te treden. De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f	8,50
Durham Ongezeefde	„	8,75
Cardiff 2/3 large 1/3 smalls	„	10,50
Schotsche Gezeefde (Prime Lothians)	„	8,—
Yorkshire gewasschen Singles	„	8,50
Westfaalsche Veförder	„	10,60
„ Vlamstukken I	„	11,75
„ Smeenootjes	„	11,50
„ Gasvlamförder	„	11,—
„ Gietcokes	„	14,—
Hollandsche Eierbriketten	„	13,30

alles per ton van 1.000 KG. franco station R'dam/A'dam.
Ongezeefde bunker-kolen f.o.b. R'dam/A'dam f 9.90. Markt onzeker.
6 October 1931.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	DIVERSEN		KOLONIALE PRODUCTEN						INDEXCIJFERS							
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/ Finland		RUBBER) Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.		SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.		KOFFIE Robusta Locoprüzen Rotterdam per $\frac{1}{2}$ K.G.		THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. $\frac{1}{2}$ KG.		COPRA Ned.-Ind. f. m. s. per 100 K.G. Amsterdam		Bruto- gewicht v. d. buit. handel Nederland 1925 = 100		Centr. Bureau v. d. Stat. herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	The Economist herleid van 1927 = 100 tot 1925 = 100
	f	%	Sh.	%	fl.	%	cts.	%	cts.	%	f	%	In- voer	Uit- voer		
1925	159,75	100	211,625	100,0	18,75	100,0	61,375	100,0	84,5	100,0	35,875	100,0	100	100		
1926	153,50	96,1	21—	67,4	17,50	93,3	55,375	90,2	94,25	111,5	34,—	94,8	112	128	93,2	92,9
1927	160,50	100,5	1/6,375	51,6	19,125	102,0	46,875	76,4	82,75	97,9	32,625	90,9	113	116	95,4	89,5
1928	151,50	94,8	-10,75	30,2	15,85	84,5	49,625	80,9	75,25	89,1	31,875	88,9	118	128	96,4	87,6
1929	146,00	91,4	-10,25	28,8	13,—	69,3	50,75	82,7	69,25	82,0	27,375	76,3	122	132	91,6	82,6
1930	141,50	88,6	-5,875	16,5	9,60	51,2	32	52,1	60,75	71,8	22,625	63,1	124	135	75,5	69,4
Jan. 1929	152,50	95,5	-9,875	27,9	13,775	73,5	53,125	86,6	77,25	29,—	—	80,8	111	119	94,2	84,6
Febr. "	150,00	93,9	1/—	33,7	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	28,625	79,8	75	83	94,2	85,4
Maart "	147,50	92,3	1/0,125	34,0	13,50	72,0	54	88,0	72,75	86,1	27,625	77,0	82	111	94,8	85,8
April "	147,50	92,3	-10,5	29,5	13,375	71,3	54	88,0	74,25	87,9	26,75	74,6	110	142	92,9	83,9
Mei "	145,00	90,8	-10,875	30,5	12,25	65,3	54	88,0	73,50	87,0	25,875	72,1	135	144	91,6	81,6
Juni "	147,50	92,3	-10,625	29,8	12,00	64,0	54	88,0	69,50	82,2	24,875	69,3	137	134	91,0	81,9
Juli "	145,00	90,8	-11	30,9	13,425	71,6	54	88,0	68,50	81,1	27,50	76,7	144	147	91,0	83,7
Aug. "	145,00	90,8	-10,5	29,5	13,00	69,3	53,50	87,2	64	75,6	27,25	76,0	151	149	91,6	83,6
Sept. "	145,00	90,8	-10,125	28,4	13,475	71,9	51,75	84,3	64	75,6	28,25	78,7	135	144	91,0	82,0
Oct. "	142,50	89,2	-9,625	27,0	13,30	70,9	48,50	79,0	66	78,1	27,50	76,7	137	146	90,3	80,5
Nov. "	142,50	89,2	-8,125	22,8	12,50	66,7	41,75	68,0	66,50	78,7	27,25	76,0	128	143	88,4	78,8
Dec. "	142,50	89,2	-8	22,5	12,075	64,4	36,75	59,9	60,75	71,8	27,125	75,6	123	125	87,1	78,8
Jan. 1930	147,50	92,3	-7,375	20,7	11,675	62,3	35	57,0	60,50	71,6	26,875	74,9	128	136	84,5	76,9
Febr. "	147,50	92,3	-8	22,5	11,40	60,8	35	57,0	58,25	68,9	26,375	73,5	112	126	81,3	75,2
Maart "	147,50	92,3	-7,625	21,4	10,70	57,1	35	57,0	62,25	73,7	25,25	70,4	125	131	78,7	74,2
April "	147,50	92,3	-7,375	20,7	10,55	56,3	35	57,0	59,50	70,4	26,125	72,8	115	127	78,7	72,8
Mei "	145,00	90,8	-6,875	19,3	9,80	52,3	34,75	56,6	58	68,6	25,50	71,1	132	132	76,1	72,0
Juni "	145,00	90,8	-6,125	17,2	9,775	52,1	33	53,8	58	68,6	22,875	63,8	131	133	76,1	70,4
Juli "	142,50	89,2	-5,625	15,8	9,275	49,5	31,50	51,3	55,50	65,7	21,75	60,6	138	141	74,2	69,3
Aug. "	142,50	89,2	-4,875	13,8	8,50	45,3	29,50	48,1	55,25	65,4	20,—	55,7	129	145	73,5	67,9
Sept. "	140,00	87,6	-4,125	11,6	7,975	42,5	28,25	46,0	59,50	70,4	19,25	53,7	122	126	72,3	65,4
Oct. "	132,50	82,9	-4	11,2	8,625	46,0	29	47,3	66,50	78,7	18,75	52,3	128	152	71,6	64,6
Nov. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,75	46,7	29	47,3	68,25	80,8	19,375	54,0	121	139	71,0	63,3
Dec. "	130,00	81,4	-4,375	12,3	8,20	43,7	29	47,3	66,75	79,0	19,—	53,0	105	129	69,0	61,3
Jan. 1931	125,00	78,2	-4,25	11,9	8,20	43,7	28	45,6	66,25	78,4	18,25	50,9	121	132	67,7	59,2
Febr. "	125,00	78,2	-3,875	10,9	8,20	43,7	26,25	42,8	53	62,7	18,125	50,7	56	121	67,1	59,4
Maart "	125,00	78,2	-3,75	10,5	8,30	44,3	25,50	41,5	45	53,3	18,625	51,9	107	140	66,5	59,1
April "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,575	45,7	24,75	40,3	43	50,9	17,50	48,8	110	138	65,8	58,4
Mei "	125,00	78,2	-3,125	8,8	8,50	45,3	25	40,7	40,25	47,6	15,375	42,9	114	141	65,8	56,8
Juni "	110,00	68,9	-3,125	8,8	8,575	45,7	25,75	42,0	39,50	46,7	14,125	39,4	127	133	64,5	56,8
Juli "	110,00	68,9	-3	8,4	8,775	46,8	27	44,0	38,25	45,3	15,—	41,8	138	153	62,6	55,8
Aug. "	100,00	62,6	-2,5	7,0	7,90	42,1	25,50	41,5	38,50	45,6	14,125	39,4	122	142	60,6	55,6
Sept. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,525	40,1	23,75	38,7	37,50	44,4	13,375	37,3				
5 Oct. "	100,00	62,6	-2,375	6,7	7,75	41,3	23	37,5			12,625	35,2				

1) Jaar- en maandgem. afger. op $\frac{1}{2}$ pence.